

voor de dertigste maai, zoodat het dan tezamen uit zal maken twee honderd en veertig blijken. Wij zullen er u wederom acht geven.

1. Het eerste is: ik kan niet uitdrukken, als ik den Bijbel zie en leze, wat een liefde dat ik er toe heb. Ps. CXIX : 97, hoe lief hebbe ik Uwe wet! ik loop gedurig naar Uw Woord, hoe lief heb ik het! ik zou het wel kussen, ik zou dat Woord wel op mijn harte drukken. Wierden de martelaars tot hunne schande met den Bijbel op hun hart verbrand, zij rekenden het eene eere. Zij zitten er mede in hun huizen op hun schoot, om het te onderzoeken als die van Berea, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen **alzo** waren, Hand. XVII:11. Zij onderzoeken **zoo**, of de dingen van hun ziele wel zijn. Hadden ze een koets, ze zouden er mede reizen, evenals die **Moorman**, welke zat op zijn wagen, en las den **Propheet** Jesaja, Hand. VIII: 28. Daar wordt verhaald van Melanchton, dien **grooten** man, dat hij altijd den Bijbel bij zich had, en, zegt de historie, hij las er vurig in. De Heere Jezus **zeide**, onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, **ende** die zijn 't die van Mij getuigen, Joh. V : 39. Dat is het eerste **teeken**, zij hebben zulk een liefde tot den Bijbel, daar zitten ze mede in hun hand, zijn ze ergens onder weg, ze lezen er in. Hand. XVIII: 24 lezen wij van **enen** Apollos, machtig zijnde in de Schriften; hij was de Schriften machtig. -

2. Het tweede **teeken** is, ach Heere, de menschen zijn maar middelen, die 't geschreven hebben, maar Gij spreekt in elk vers, 't en is geen Paulus noch Jasaja, die hier in 't hoofd voorkomen, maar dit is de stemme **Gods**, en niet eens menschen. 1 Thess. 11: 13, Gij hebt het woord der prediking **Gods** van ons ontvangen en aangenomen, niet als der menschen woord, maar (gelijk het waarlijk is) als **Gods** Woord. Zij vertegenwoordigen zich, dat er God in is; 't is een brief van Christus. Wel, hoe Paulus, gij bidt dat zij zich met God zouden laten verzoenen. Ja maar, zegt hij, wij bidden u van Christus **wege**, alsof God door ons **bade**, 2 Cor. V : 20. Indien gij ons verwerpt, wilt hij zeggen, **zoo** verwerpt gij ons niet, maar **Dengene**, die ons gezonden heeft, Luc. X: 16, Let er op, dat zijn de **teekenen** omtrent den Bijbel. 1. Zij hebben den Bijbel **zoo** lief, ze zitten er mede in hun hand. 2. Heere, ik merk dat Gij het zijt, die er in spreekt.

3. Dat heb ik niet bij een vlaag of buie, maar 't is bestendig, 't is gezet, 't is niet schielijk. Ze zijn niet lui om het te **hooren**, of te lezen, of te prediken, gelijk ik en gij en elk man een gestadige begeerte hebben tegen dien tijd dat men aan de tafel gaat, ja als men al verzadigd is, de honger keert weder, tot aan ons graf,

dan zal men kunnen zeggen, nu is al de honger weg. Het is, ik heb zulk een bestendige liefde tot Uw Woord, zoowel als een man tot de spijze. Heere zeggen ze, ik heb al weer lust om te hooren, de honger keert weder. Ze zijn als nieuw geboren kind; zoo hebben ze een begeerte naar die redelijke onvervalschte melk, 1 Petri II: 2. Zijn ze wat gegroeid, dan staan ze zoo zeer niet naar de eerste beginsels van de leere van Christus, maar dan staan ze naar vaste spijze, doch niet met verdraaing, of verachting van het andere, het mindere.

4. Hadden ze geen Bijbel, ze schreiden hun ooggen uit. Diocletianus wist wel dat hij de Christenen niet meer klemmen kon, als met al de Bijbels weg te laten nemen, daarom liet hij een gebod uitgaan dat al de Bijbels verbrand zouden worden; ze schreiden zich tot water, 't was als een Bochim, Richt. II: 5. Zoo ging het ten tijde van koningin Maria, die tyrannige vorstin; ze wist wel dat ze de rechte Christenen niet meer kon verdrukken, en zoo zegt ze, doodt ze, al die een Engelschen Bijbel hebben; ze schreiden en ze weenden er al meer over, dan Israël over den druk in Egypte. Saul wist wel dat hij David geen grooter druk kan aandoen, als dat hij hem deed verstoken zijn van de middelen. Ps. XLII: 4 zegt David, mijne tranen zijn mij tot spijze dag ende nacht.

5. Het vijfde teeken is, ze zouden er voor uitkomen om het te verdedigen, en kunnen ze er niet voor disputeeren, dan doen zij ais die vrome vrouw zeide, ik zal er voor lijden. Een kind Gods, als de Bijbel benadeeld wordt door dwalingen, zij spannen er zich voor in, als voor hun erfenisse, dat heb ik verkoren zeggen zij, voor mijne erve. Naboth wou liever sterven, als zijn erve kwijt te zijn; dat niet te vervalschen, zeggen zij. Wat kind of mensch zal dulden, dat het testament van zijn vader of vriend vervalscht zou worden, of hij zal er voor uitkomen. Gij denkt altemets hoe komt er zulk een vuur in de knechten Gods? Dat is de reden: zij hebben ze, die met dwalingen komen, niet een voet geweken, geen jota noch tittel. De Joden zeiden, aan de minste jota of tittel in het Woord hangen heele bergen van zaken. Niet één letter moesten zij af of toe doen, om den Bijbel te kwetsen. Dat moet er uit, zeiden ze, of wij kunnen niet staande blijven.

6. Het zesde teeken is, och Heere, anderen hebben den Bijbel in hun hoofd en memorie, maar ik hebbe hem in mijn harte; mijn beste juweel, dat ik in 't kabinet van mijn harte sluit, is Uw Woord, Ps. CXIX : 11, de redenen van Uw Woord zijn in mijn harte verborgen, en 't is mij een tegengift tegen al de dwalingen, ik ben niet tevreden met die dingen in mijn hoofd te bewaren, maar ik leg ze in mijn harte.

7. Het zevende teeken is, zij willen den Bijbel zich wel wat laten kosten. De eerste Christenen, wat hebben zij een stukje van den Bijbel zich niet wel laten kosten. Daar was een tijd in Frankrijk, dat er geen een Bijbel te vinden als in 't kabinet van den koning. Daar was een tijd, dat de Bijbel zoo vreemd was in Zwitserland, dat als hij gedrukt wierd ze zeiden, daar is een kettersch boek uitgekomen. Zoo springt er de duivel mede om, hij weet wel dat het de adem van Gods Ilppen is, en de scepter van Zijne sterkte. Onze voorouders gaven voor een Bijbel vier of vijfhonderd kroonen. Zij zouden er meer dan duizend guldens voor gegeven hebben, hadden zij hem maar kunnen krijgen, ze hadden er meer voor over als voor hun nering en welvaart. Zij kochten de waarheid, maar zij verkochten ze niet, Spr. XXXIII:27. Zij werkten meer om de spijs, die niet vergaat, maar blijft tot in der eeuwigheid, als om de spijs die vergaat, Joh. VI : 27. De Bijbel dat was hun schat in den akker, Matth. XIII: 44.

8. Zij houden er sprake van. Heere, ik houde sprake van de redenen Uwes monds, Ps. CXIX : 172. Anderen spreken dit en dat, maar Uw Woord is mijn gehemelte zoet, Ps. CXIX: 103. Ik bemin het, Ik estimeer het boven vele andere dingen, boven eten en drinken; ik schat het boven goed, eere aanzien, boven eten en drinken. Uw Woord, zei Job, heb ik bij mij weggelegd, boven eten of drinken, meer als mijn bescheiden deel schat ik het, Job XXIII : 2. Ik schat Uw Woord beter dan een menigte of duizenden van goud en zilver, zei David, Ps. CXIX : 72. Ik estimeer het boven alle eer en aanzien. Het is zoet van den koning Eduard den Zesde, die al vroeg stierf, hij was tusschen de zestien en zeventien jaar, hij was zulk een godvreezend vorst, hij wierd vóór zijn dood tot koning gekroond, zoo brengen ze hem, tot een teeken dat hij 't rijksbestuur had, drie zwaarden, tot een teeken dat hij koning van Engeland was, zoo zegt hij: daar ontbreekt nog een zwaard. Wat zwaard, zeiden ze? Het zwaard van Gods Woord, dat is mij meer waard, zeide hij, als alle drie die andere, dat is mijn grootste rij ksteeken.

Wat dunkt u, toehoorders, zijn dat geen blijken van 't gezegende zaad? 1. Zij hebben den Bijbel zoo lief, zij zitten er overal mede op hun schoot. 2. Ook zeggen zij, ik vertegenwoordig mij hier geen mensch, hier spreekt Gij, Heere. 3. Dat is niet vlug, maar 't is bestendig; zij hebben er zulk een bestendige begeerte toe als tot eten en drinken. 4. Zij zouden hun ooggen wel uitschreien als zij geen Bijbel hebben. 5. Ik zal Uwe waarheid verdedigen, Heere. 6. Ik hebbe den weg der waarheid verkoren, Ps. CXIX : 30. 7. Ik wil ze mij wat laten kosten. 8. Nog eens, ik make er meer werk

van als van spijze, eere en goed. Houdt gij er sprake over? Is 't u de schat in den akker? Zijt gij zoo? Zou men u zoo kennen kunnen omtrent den Bijbel? Al hadt gij ze alle acht juist niet, gij zijt nog tot den toets niet gekomen. Als 't God belieft, zullen wij er nog acht omtrent den Bijbel in 't vervolg bijdoen.

Gij zeidet, moet gij zoo prediken, man, altijd kenteekenen? Weet gij wel, dat gij daar zoo aangenaam niet eens in zeit? Wij zullen het er niet om laten. Wat de wereld aangaat, 't kan ons niet schelen wat er die van zegt, 't moet zoo zijn, zij spraken zoo wel van God en zij zeiden tegen den Heere Jezus, weet gij wel, als Gij zoo predikt, dat de Pharizeën 't kwalijk nemen? Wij nemen 't, zeggen zij, ook kwalijk, dat Gij altijd zoo in de kenteekenen wroet. Maar of gijlieden 't kwalijk neemt, 't kan ons niet schelen, God neemt het niei kwalijk, en gij zult het niet kwalijk nemen op uw doodbed en in 't oordeel. Wij hebben een historie gelezen, die God ons te binnen brengt, God weet waartoe. „Daar was een Filosoof, die ontmoette een jongeling in zijn „frissche jeugd. Hij vraagde, of hij Croesus' rijkdom verkoos, of „Socrates leven en wijsheid? De een was uitnemend rijk, en hij „leefde in weelde en wellust; en de andere had groot verstand „en leidde een deugdzaam leven. Daar stond hij op stil. Toen „zeide hij, ik zou mijn ganschen leeftijd Croesus' rijkdom wel „verkiezen, maar als ik sterve, zou ik Socrates' leven wel willen „geleid hebben.” Wat hebt gij lief, tot gij gaat sterven? Den rijkdom? het is een teeken, dat gij van 't ongezegende zaad zijt. Meent gij, dat wij verwonderd zijn, dat geleerd en ongeleerd het kwalijk nemen, dat onderscheiden prediken? Het is den lieven Heere Jezus zelf overgekomen. Simeon zei van Hem tot Maria zijne moeder: God zal dit kind stellen tot een teeken dat wedersproken zal worden, Luc. II: 34. Is 't den Heere overgekomen, en zullen Gods kinderen en knechten vrijgaan? De Zaligmaker zei : als de hemel rood ziet, zegt gij : morgen schoon en mooi weder, maar als de hemel droevig rood is en ziet, zegt gij, morgen droevig weder of heden onweder, Matth. XVI: 2, 3. Gij hebt wel opgemerkt, zegt hij, maar let gij op zulke teekenen der tijden, en alleen op die van genade en heerlijkheid niet? Zoo zeggen wij ook, let gij op zulke teekenen, is 't dan niet onverantwoordelijk, dat gij deze teekenen niet hebben wilt? Wij moeten u altemets zoo eens in de klem brengen. Welke zijn die redenen, zeiden wij, van zulk een beklagelijken toestand? waarom dit prediken veracht wordt, en zoovele vijanden heeft, en zoovele tegensprekers? Toen hebben wij u ontdekt, welke de reden en oorsprong is, en wij zeiden laatst: 1. Ik sta voor goed bekend, bij vroom en onvroom, ze

zeggen dat ik niet nabij, maar binnen ben, ik ben geresolveerd 't daarbij te laten, al heb ik de daad niet, als ik maar den naam heb dat ik leef, al ben ik dood, ik ben bij goede menschen voor goed geacht, ook wel bij goede predikanten Gaat daar 't recht is, die hebben liever een kwaden naam als daad. Wij hebben ook wel gaarne een goeden naam en een goede daad daarbij, als 't wezen ken. Gij hebt een goeden naam, en een kwade daad en daar wilt gij 't bij laten. 2. Menigten zijn bezet met dwaiingen, met vijf of zes dwalingen omtrent het stuk van de kenteekenen. **a.** Wel 't is onmogelijk verzekerd te zijn van zijn verkiezing, genade en heerlijkheid. **b.** Het is onnoodig, zeggen zij; en wij zeggen, wat is noodiger? **c.** Verzekerd te zijn maakt hoovaardig; dat is leugen, nooit zijn Gods kinderen kleiner, dan kruipen zij als een worm. **d.** Het is geestdrijverij, kwakerij; en God zegt, neen, maar dat zij zich benaarstigen zouden om hunne roeping en verkiezing vast te maken, 2 Petri I : 10. Zijt vurig van geest, Rom. XII : 11. **e.** Of gij zegt, gij dwaalt, de grootste vromen leven onverzekerd; dat is maar somtijds, de grootste heiligen leven door 't geloove somtijds. **f.** Ik ben met een kleintje tevreden; dat is ook een dwaling, gij moet ijveren naar de beste gaven, 1 Cor. XII : 31.

Nu zullen wij er nog eenige dingen bij doen. Wat scheelt u, dat gij niet onderscheiden wilt zijn, waar zijt gij ziek aan? Dit:

1. Eerst, gij hebt een trein van een zondigen koers van leven gezet, dat stelt gij vast dat gij zoo gaan leven wilt, gij zet een koers van zondigen vast, niet grof, neen, dat veracht gij in anderen, maar wou ik zoo gaan leven, zegt gij, mijn staat zoo onderzoeken; dan zou ik anders moeten leven, zoo God mij dat niet ten goede wil houden, patiëntie, dan moet ik bedroefd henen gaan. Die zorge, om voor den hemel verzekerd te zijn, stellen zij achter, patiëntie, zeggen zij, moet ik dan zoo verloren gaan!

2. Hebt gij ergens een beminde zonde, een rechteroog of hand, als gij met de kenteekens wrocht, zoudt gij zoo gerust niet kunnen zijn, dan zoudt gij er van af moeten scheiden, uw beminde zonde doet u 't stellen van kenteekens verachten. Herodes hoorde Johannes wei gaarne, maar overal niet in, als hij zei: dat betaamt u niet, dan moest hij weg, Marc. VI. Ik zeg: 1. Het eerste dat u hindert, is een trein van een zondig leven, dat gij aangenomen hebt; als gij u gingt benaarstigen om uw roeping en verkiezing vast te maken, dan zoudt gij 't niet kunnen doen. 2. Een beminde zonde belet u.

3. Dan zijt gij niet welkom in 't gezelschap daar gij mede wilt verkeerren. Gij wilt overal gaan, en dan zoudt gij niet welkom zijn; als gij begon met ophef te spreken van die predikanten, die kenteekenen prediken, als gij er mede ging werken, dan zoudt gij

welhaast te veel zijn. Daar zitten ook altemets **zulken**, die er van zeggen, 't is niet wijs, en daar is dikwijls in een stelling meer wijsheid als in honderd anderen van **zulken**; wij zeggen dat het het wijze en de kracht **Gods** is. Zouden zij het onderscheiden prediken van genade en heerlijkheid niet verachten, wel geheel de bediening, het geheele Woord **Gods**, dat wordt van **zulken** wel voor zot gerekend; maar hun doen wordt ook niet recht dwaas gerekend; van die rechte oogen hebben wordt het voor eens zoo dwaas gerekend.

4. Het verwekt verdeeldheid zulk een prediken, zegt men, de een staat tegen den andere op, 't is een secte, die overal tegen gesproken wordt, Hand. XXVIII: 22. De Heere Jezus zei, Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, Joh. IX: 39, en om verdeeldheid te verwekken en de menschen tweedrachtig te maken; de vader zal tegen het kind opstaan, de dochter tegen hare moeder, met als er genade in 't harte komt, Matth. X: 35. Dat is de uitwerking van de genade niet, maar van de verdorvenheid. Wie maakt den twist? Die de kenteekenen verhandelt, of die 't aanhoort? Gij komt mij te na, zegt gij. Daar hebt gij vier kloeke redenen. 1. Gij hebt een trein van leven vastgesteld. 2. Gij hebt een beminde zonde. 3. Het is niet wijs. 4. Het verwekt in de familiën geen vrede.

5. Doet dit er bij : als ik daarvan spreke, de wereld lacht om mij, en ze zeggen : wilt gij ook Zijn discipel zijn ? Zij zeiden tegen dien blinde, die ziende geworden was naar ziel en lichaam, gij zijt Zijn discipel, Joh. IX: 28. Tot die den Heere Jezus zouden vangen, daar zeiden zij tegen, waarom hebt gij Hem niet gebracht? Wij konden niet, zeiden ze, nooit heeft een mensch alsoo gesproken als deze mensch, ons harte beefde toen wij Hem hoorden, wij vielen achterover. Zijt ook gijlieden verleid, zeiden ze? Joh. VII: 45-47. Als ik spreke van kenteekenen en hoe die te gebruiken; wilt gij mede doen, zeggen ze, met dien hoop ? Zijt gij ook al verleid?

In 't vervolg zullen wij er nog meer redenen bij doen en 't nu daarbij laten. De Heere **zegene** dit gesprokene aan ons en aan **ulieden**, tot Zijne eere, om Zijns Zoons wille, Amen.

HONDERD-NEGEN-EN-DERTIGSTE PREDIKATIE

OVER MATTH. XII: 20, 21,

Waarin nog eenige redenen van de wereld tegen
het kenteeken prediken.

WIJ lezen, Jes. LXI : 9, Allen, die haar zien zullen, zullen ze kennen, dat ze een zaad zijn dat de Heere gezegend heeft. Jezus Christus wou somtijds verborgen blijven, maar het was onmogelijk, Marc. VII : 24. Zoo gaat het met het volk van God, zij willen somtijds zich verborgen houden, maar zij kunnen niet, het zijn koningen en priesters Gode, Openb. V : 9. Groote menschen, als zij ergens komen, zij willen somtijds zich verborgen houden in de eene stad of in de andere, maar zij kunnen niet, daar is ergens een straal van koninklijkheid, die niet verborgen kan blijven. Zoo is 't met de vromen ook ; zij willen verborgen blijven, maar zij kunnen niet, op 't gezicht worden ze bekend, al kwamen ze van 't uiterste einde van de aarde, zoo zou 't bekend worden, dat ze van 't gezegende zaad zijn. Daar zijn zoovele stralen, dat gij er niet aan kunt twijfelen dat ze een zaad zijn dat de Heere gezegend heeft.

Wij hebben u van dat gezegende zaad dertig maal acht teekenen gegeven en laatst hadden wij deze, met betrekkinge omtrent het Woord Gods. 1. Och ! hoe lief heb ik Uw Woord, Heere, ik kan er niet afblijven, ik moet het gedurig lezen en hooren. 2. Het tweede teekentje was, als ik het hoore of leze, Heere, ik vertegenwoordige mij er U in, dat Gij het zijt, die daarin spreekt, maar geen mensch, 't is geen Petrus of Paulus, maar Gij zijt het. 3. Het derde was, dat was zoo niet bij vlagen of buien, maar dat blijft even gelijk als een mensch, die wel gegeten heeft en verzadigd is, weinige uren daarna krijgt hij al weer begeerte tot spijs ; zoo is 't hier ook, ik heb wel te kerk geweest, ik heb wel gelezen, maar kort daaraan, ik heb al weer begeerte om te hooren en te lezen. 4. Het vierde teekentje was, ik heb zulke en goed einde in 't hooren en in 't lezen van Uw Woord ; 't is opdat ik niet tegen U zondigen zou, mijn einde, liefste Heere! is : ik wou mijne wegen bewaren dat ik niet tegen U zondigde, ik wou dat mijne wegen U behaagden. 5. Liefste Heere, ik heb er zulk een vermaak in, ik behelpe er mij mede alsof het mijn koning of raadsliden waren, 't is al mijne ondersteuninge daar ik mijn hart mede opricht,

allerliefste Heere ! ik kan 't niet zeggen wat een vermaak en vroolijke gezangen het mij zijn. 6. Heere, ik zou 't mij wel wat willen laten kosten, ik ben er zoo bedroefd over als ik het zou moeten missen, meer als over 't kostelijke dat in de wereld is. 7. Nog eens, ik schat het boven goud, zilver, eere, goed, aanzien. 8. Eindelijk, mijn tonge zal sprake houden van Uwe reden, want alle Uwe geboden zijn rechtvaardigheid, Ps. CXIX: 172.

Nu hebben wij er voor de een en dertigste maal acht Wij zeiden, dat wij er nog acht over hadden omtrent den Bijbel.

1. Het eerste is, een ander mag den Bijbel in zijn memorie, hoofd en verstand sluiten en in zijn huis hebben, een Jood mag hem schrijven op de posten van zijn huis, op zijn voorhoofd en op zijn hand, en op den zoom van zijn kleed, maar ik sluit hem in mijn harte, het is mij een kostelijk juweel, Ps. CXIX : 11. Ik hebbe Uwe redenen in mijn herte verborgen als een kostelijk pand, Luc. II: 19. Maria bewaarde die woorden alle tezamen, die overleggende in haar hart. Hand. XVI: 14, 't hart van Lydia gaat open als zij het Woord hoorde en door Gods Geest bewrocht wierd. Jacob, ais hij den droom van Jozeph hoorde, zag er wat Goddelijks in en Jozeph ook, en zij lagen 't in hun harte, Gen. XXXVII: 11.

2. Het tweede teeken is, ze zijn zulke liefhebbers van degenen, die het Woord liefhebben, zijn ze in gezelschappen, ze voegen zich bij dezulken. Philippus die voegde zich bij dien wagen, als die man daar zat met den Bijbel op zijn knieën, Hand. VIII. De Emmausgangers, zij voegden zich bij malkander, de liefste Heere Jezus voegde er zich ook bij en Hij gaat van 't Woord spreken; al kenden zij Hem niet, zij zeiden echter, blijft toch bij ons, ja zij zeiden : en brandde ons harte niet in ons, ais Hij ons de Schriften opende ? Zij hadden niet alleen liefde tot de sloffe, maar ook tot den man, hunne lippen meldden 't, zij dwongen Hem om bij hen te blijven, Luc. XXIV. Dat volk, zeggen zij, dat is mijn gezelschap.

3. Zij hebben zulk een afkeer van degenen die geen liefde tot het Woord hebben, ze zijn aan zoo een geërgerd, als ze iemand zien die naar het Woord niet leeft. Ps. CXIX : 136, Heere ! waterbeken vlieten af uit mijne oogen, als ik zie dat zij Uwe wet niet onderhouden, maar verbreken, ik zucht er over. Ezech. IX: 4, 't zijn lieden die er over zuchten.

4. In 'de vierde plaats, met wie gaan zij te rade ? Met God. Als zij ergens in verlegen zijn, ze gaan naar 't Woord. Hoe zal ik er door komen, zeggen ze, en daar gaan ze zoo door allerlei kapitelen, verzen, exempelen en ze maken er gebruik van. David zei, 't zijn mijn raadsliden geweest, ik mag als koning raadsliden

hebben, maar in Uw Woord heb ik er nog meer, Ps. CXIX:24. Ik zeg: 1. Het eerste teeken is, anderen hebben het Woord in hun huis, maar zij hebben 't in hun harte. 2. Zij hebben zulk een liefde voor degenen die het Woord beminnen. 3. Zij hebben zulk een afkeer van diegenen die 't verachten. 4. Zij gaan zoo te rade met het Woord ; gij hebt er allerlei exempels, **schriftuur**-plaatsen, beloften, onderrichtingen in alle zaken ; 't zijn mijn raadslieden, zeggen ze, die mij zeer wel raden.

5. Het vijfde teeken is, 't is daar altijd even zoet wat zij lezen; al was 't nog zoo mooi en zoo geestelijk, ze worden het moede, behalve den Bijbel, alle andere boeken kunnen daar niet bij halen, al was 't dat ze de tale der menschen en der engelen in zich bevatten ; zij worden 't moede, maar Uw Woord, Heere, zeggen ze, is altijd als honig, ja de verzade ziele vertreedt het honigzeem, maar al mijn lust is en blijft er in. Zij overdenken dat Woord dag en nacht, Ps. II: 2. Ik heb 't zoo dikwijls uitgelezen, zeggen ze, en hooren prediken, maar het blijft mij even versch, even nieuw en aangenaam.

6. In de zesde plaats, allerliefste Heere, als het er op aankomt en God vordert het, om des Woords wille zou ik verloochenen eere, aanzien, gemak, vermaak, om 't zelve te bewaren, ja ik zou er mijn leven voor zetten. Zoudt gij er uw leven voor zetten, Petrus? Ja Heere ! en toen was hij nog zoo zwak. Daarna wilde hij voor den Heere gekruist worden en dat was nog teveel met zijn hoofd omhoog, maar hij was tevreden dat het met zijn hoofd omhoog geschiedde. Openb. VI: 9, daar lagen die duizenden zielen onder den altaar dergenen, die gedood waren om het Woord Gods en om het getuigenisse Jezu, dat zij hadden. Daar liggen er duizenden in de hel, die anderen er om hebben laten ombrengen en daar zijn er duizenden in den hemel, die voor 't Woord gestorven zijn. Verbrand, zeiden ze, mij liever met den Bijbel als dat gij den Bijbel verbranden zoudt. Wel Diocletiaan, wilt gij den Bijbel verbranden? Verbrand liever mij, zeiden ze. Koningin Maria, is 't den dood den Bijbel te hebben ? Ik wil dan liever mijn leven missen.

7. Het zevende teekentje van dat gezegende zaad is, ze zijn te kennen aan de uitwerkingen, die dat Woord in hen doet. Wat voor uitwerkingen heeft het op hen? Zij worden er door vrij gemaakt van de beheersching der zonde. De allerliefste Heere zei, de waarheid zal u vrijmaken, Joh. VIII: 32. Ik worde vrijgemaakt van de macht der verdorvenheid, zoolang ik dat Woord voor mij hebbe, dat werkt in die gelooven, 2 Thess. II: 13. Zij worden niet alleen vrijgemaakt door de heiligmakinge des Geestes, maar ook door het Woord worden ze vrijgemaakt.

8. Het achtste teekentje is, het werkt door den genadigden zegen in mij verzekering van mijne genade. Zij gaan **zichzelve**nederleggen bij het Woord en wat zegt het Woord ? Zalig zijn ze, die **zoo** en **zoo** gesteld zijn. Wat zegt nu hun hart ? Ik ben **zoo** een. Wat is nu de conclusie? Even gelijk die martelaresse : is het Woord de waarheid, dat zegt dat de zaligheid voor **zoo** een is, **zoo** spreekt mijn harte dan naar het Woord, ik ben **zoo** een, **zoo** moet ik het dan naar den Bijbel opmaken, ik heb genade. En **zoo** leven ze dan in erkentnisse en alle gevoelen, Phil. 1:9. De eerste uitwerking is, de overheerschende verdorvenheid wordt er door verbroken. De tweede, zij krijgen door dat Woord klaarheid in hunnen staat.

Zietdaar geliefden, kunt gij nu het besluit opmaken, legt er uw hart eens bij. 1. Het eerste is, zij hebben zulk een liefde tot het Woord. 2. Het tweede, zulk een liefde tot de liefhebbers van het Woord. 3. Een afkeer van **degenen**, die Gods wet verbreken. 4. En ze roepen het Woord tot hun raadslieden. 5. Het is hun altijd even versch. 6. Zij willen er alle plezier voor missen, en zouden er hun leven voor geven. 7. Dan werkt het uit een ontslaan van de zonde. 8. Het erkent de genade. Dat moet gij hebben naar het Woord.

Geliefden! de Heere Jezus wil de gekrookte rietjes niet breken, wij ook niet, daarom houden wij ons op met deze en diergelijke stoffe. Dat lemmetje heeft altemets meer smook als helder licht, daarom zijn wij blijde dat God ons daar eenige jaren heeft in laten bezig zijn, om onzen staat en gestalte te bezien, en dat vlaswiekje niet uit te blusschen. Wil de Heere 't gekrookte rietje niet breken, wij ook niet, wij willen 't liever helpen oprichten en 't vlaswiekje aanblazen. Dat hebben wij gedaan, als wij de **teekenen** van de genade in uwen schoot geworpen hebben, en getoond hebben, hoe die **teekenen** te gebruiken. Wij zeiden, dat wij ons niet vreemd zouden houden, als er waren die zulk een prediken verachten. Als de wereld dat kenteeken prediken hoort, en hoe ze te gebruiken, ze komen er tegen in, en ze verachten het. Zij zeiden tegen Christus, weet Ge wel dat ze dat en dat kwalijk nemen? wel ze zullen het van **u** ook kwalijk nemen, zult gij zeggen, al die onderrichtingen ; als gij de wereld **zoo** ontdekt, dan zult gij haren vijand zijn. Het is daarom te min of te meer; als ze bekeerd worden, zullen ze er wei blijde om zijn. Dat is waar in elk, jong en oud, dienstbare en vrije.

Wij dachten in ons hart, daar moeten groote redenen zijn, waarom men daar **zoo** tegen is, daar **Gods** Woord **zoo** klaar is. Wij hebben daar eenigen tijd mede bezig geweest, in dien beklagelijken toestand te ontdekken. Wij hebben u eenige oorzaken ontdekt, en wij zullen er nu nog wat bijvoegen, en dan dit sluiten.

Het is geen wonder, dat het prediken van de teekenen der genade tegengesproken wordt. De liefste Heere Jezus was gezet tot een teeken, dat wedersproken zal worden en tot een val veler in Israël, Luc. II: 34. Zoo is het met ons kenteeken prediken ook; dat gebeurt ons, dat aan ons Hoofd gebeurd is.

Wij zeiden laatst, wereld, waar spruit het uit? 1. Uit een trein en koers van een zondig leven, dat gij houden wilt, en als gij de teekenen van de genade dikwijls bezaagt, zoudt gij dat niet kunnen doen. 2. Gij hebt een rechteroog, hand, voet; gij hebt een trein van zondigen lief, daar wilt gij niet af; als gij er de teekenen bij laagt, dan zoudt gij moeten zeggen: al behalve dat. 3. Het is niet wijs genoeg. Wat zegt gij? Het is de wijsheid Gods en des Geestes, die anders niet doet als onderscheid stellen tusschen zulke papier- en rechtschapene Christenen. Wij weet dit, dat de Christelijke religie, en al wat die daarvan stelt, bij de wereld ook dwaasheid is. 4. Nog eens, als wij zoo doen, ons beproeven, en daarvan spreken in gezelschappen, dan komen er twist en verdeeldheden. Als de Heere Jezus predikte, de vader stond tegen het kind op. Gij verstaat die verdeeldheden niet, of gij wilt ze niet verstaan. Wij willen geen twisten verwekken, en gijlieden verstaat het niet, waar de twist uit ontstaat. Gij zijt evenals Jacob omtrent Jozefs droomen; hij scheen ze ook niet te verstaan, of in niet al te groote opmerking te hebben, of bezig te zijn in 't verbergen van zijn opmerking; hij zeide: wat is dit voor een droom, dien gij gedroomd hebt? zullen wij dan ganschelijk komen, ik, uw vader, ende uwe moeder, ende uwe broeders, om ons voor u ter aarde te buigen? Doch hij lag het in zijn harte weg: zijn vader bewaarde deze zake, Gen. XXXVII: 10, 11. 5. Het komt daarvan, zegt gij, dat ik dan in 't gezelschap niet aangenaam ben; als ik daarvan spreke, dan ziet elk mij over de schouders aan, ik kan dien smaad om dat te onderzoeken niet dragen, een ander zei, ziet dezen. Wat is dit, dat den zone Kis geschied is, 1 Sam. X: 11. Zij zeiden, als de Heere Jezus predikte, wilt gij ook Zijne discipelen worden? Zij zullen in mijne gezelschappen zeggen, wilt gij mede fijn worden?

Geliefden, dit daar zijnde, zoo zullen wij er nog een reden vijf of zes bijvoegen, en dit daarmede sluiten. Of 't God beliefd, die kleinachtige voor de kenteekenen hadden, dat ze er achting voor mochten krijgen, en die de kenteekenen graag hooren, daardoor gesterkt mochten worden! Dan zal het zegen hebben, al was 't dan maar voor weinigen en voor ons zelfs. Wij zullen dan dezen

morgen er nog eenige redenen bijvoegen. En dan de toekomstige reize eene gemoedigde aanspraak doen met beweginge van ons hart. Wie weet, God mocht het zegenen! Het is ulieden zoo bekend als ons, dat de meesten vijand zijn van kenteeken prediken. Waarom belijft het u niet daar achtinge voor te hebben? Wat scheelt er aan?

1. Eerst, dat gij de plaatsen in 't Woord, die dat gebieden, niet op uw harte bindt, gij leest ze daar zoo maar wat vlug weg. Gij zult stil staan voor een historie, of voor iets daar wijsheid in zit, maar dat zware, zegt gij, mij te onderzoeken en te toetsen! Die teksten zijn menigvuldig in 't Woord, dat zijt gij zoo gewoon, dat er geen teksten zijn, daar gij minder voor stil staat, al zegt God dat wij ons zullen benaarstigen om onze roeping en verkiezing vast te maken, 2 Petri 1 : 10. Ziet of gij een verkoorne zijt, gij moet er naar staan, maar gij geeft er geen acht op, gij denkt daar niet op, gij houdt er u niet mede op, gij spreekt er niet van.

2. Wel, zegt gij in uw harte, ik weet niet waar gij mij toe brengen wilt. Geen koning, groote of heerscher, eischt of begeert zulk eene zake, zeiden de sterrekijkers, Dan. 11: 10. Geen koning in de wereld, zegt gij, eischt dat, alle predikanten eischen het ook niet, het mag er hier en daar een enkele wezen, die daarop staat, gij wilt iets hebben dat singulier is, daar niemand mij over moeit.

3. Kwam ik daaraan, deed ik naar uwen raad, zoo weet ik, dat ik mijne hand op een ledige plaats zal slaan, gelijk bij Matth. XXII: 12. Ik zou zijn als die vriend zonder bruiloftskleed, die verstomde ; hij wist wel dat hij gebouwd had op wat praat, op wat letterkennis, en dat hij 't rechte fundament niet had.

4. Verzekerd te zijn, behoort tot het wezen van de genade niet, maar tot het welzijn; als ik maar genade mag hebben, olie van genade in mijne vaten en lamp, al mocht ik nog zulk een kleine zijn in de genade, ik zal mij daarover niet vermoeien om daaraan te denken. Waarom? Wel ik zal doch mijn leven geen verzekering krijgen. Zou zoo een doode hond aan des konings tafel komen? Dat geef ik op.

5. Gij predikant wilt meer van mij hebben als God zelf; men mag malkander vragen naar verzekering van zijn genade, en zeggen, hebt gij bewijs op goede gronden voor de eeuwigheid? maar als ik voor God zal komen, zal Hij mij juist niet vragen : zijt gij verzekerd geweest, maar zijt gij veranderd, hebt gij 't geloof? Deze allen staat er, zijn in het geloove gestorven, maar daar staat niet, deze zijn verzekerd gestorven, Hebr. XI: 13. Wat behoeft gij er ons dan zoo toe te bewegen? Men kan zonder dat wel in

den hemel komen. Maar al zegt God dat niet, deze zijn verzekerd gestorven, het is evenwel God aangenaam. Men moet er om bidden, men moet er naar staan. Dat is maar tot troost voor Gods zwakke kinderen, doch dat is niet opdat gij vijand van teekenen wezen zoudt.

6. In de zesde plaats, als ik uw raad gebruikte, dan zou ik niet leven kunnen, ik zou niet kunnen eten of drinken, ik zou dan mijn plezier niet kunnen hebben. Alle examens zijn schroomachtig, in eene nering en beroep; 't gaat met een schrik, schrill, alteratie bezet; en wat behoef ik die alteratie te nemen? Kon iemand zonder proeve in zijn beroep komen, hij zou zeggen, wat behoef ik die alteratie te hebben? Zoo is het hier ook; wat behoef ik dat schrikkelijke en ontzaggelijke te ondergaan, te weten of ik genade of geen genade heb? ik zal het daarbij laten, gelijk David zeide, wat buitgt gij u neder, o mijne ziele, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoopt op God, Ps. XLII:12. Ik zal het op een hopen af laten gaan, en zeggen:

Wat wilt gij u zoo kwellen,
 En beroerd zijn, o ziel mijn?
 Wilt gansch uw hoop op God stellen,
 Van u zal Hij gedankt zijn.

Gaat nu eens in uw harte, en ziet eens of gij die bittere wortels er niet zult vinden in uw levensloop opgeschoten? Daar de genade werkt, is 't bidden en worstelen; daar ze niet werkt, verbergen ze er zich achter, en ze houden zich zorgeloos.

Nu hadden wij nog, (of gij er vijand van zijt weten wij niet) en nu behoort tot deze stoffe nog een gemoedigde aanspraak, of God u overreedde. Was het voor de wereld niet tot zegen, als Gods kinderen dan maar zegen mogen hebben, en zij gesterkt en gemoedigd de teekenen mogen gebruiken, naar het Woord, tot eer van God.

De Heere zegene nu dit gesprokene tot Zijne eere om Zijns Zoons wille. Amen.

HONDERD-VEERTIGSTE PREDIKATIE

OVER MATTH. XII: 20, 21,

Waarin acht kenteekenen gegeven worden van den geest des onderscheids, en een gemoedigde aanspraak om de kenteekenen van genade en heerlijkheid wel te gebruiken.

WIJ lezen, Jes. LXI : 9, Allen die haar zien zullen, zullen ze kennen dat zij zijn een zaad dat de Heere gezegend heeft. Die tekst is een borst van vertroosting, en daar is, onder de teksten der Schriftuur tot troost gegeven, een volle borst van vertroosting in; hij geeft veel uit, en hij blijft altijd even vol; hij geeft den **eenen** voorraad na den anderen, hij geeft oude en nieuwe dingen, Hij is een borst, die er velen gevoed heeft, die er velen zal voeden, en die er nog vele voedt. Wij hebben er uit zoeken te zuigen, tot verkwikking van ons en uw ziele, allerlei **teekenen** van het gezegende zaad. Wij hebben er u een en dertig maal acht blijken uit gegeven, nu zouden wij u voor de twee en dertigste maal er acht geven.

De laatste acht waren deze : 1. Zij sluiten den Bijbel in hun harte, dat juweel is van binnen in hun harte; anderen mogen 't in hun memorie en in hun hoofd dragen, maar zij dragen 't in hun harte. 2. Het is hun **zoo** uitermate lief als ze mogen uit den Bijbel spreken. Mijn tong zal sprake houden van Uwe reden, zeggen ze, Ps. CXIX : 172. 3. Maar hun harte doet zeer als zij er ontmoeten, die van den Bijbel niet spreken, ze hebben een afkeer van **dezulken**. 4. Dan, in 't lezen en spreken van den Bijbel stellen ze zich zulke goede eindens voor; ze doen het om te zien of hunne wegen den Heere behagen, Ps. CXIX: 9-11. 5. Dan, ze gebruiken het tot hun raadgevers, ze zitten **daarmede** als in hun college en als ze verlegen zijn, het zijn hun raadsheeren, daar ze in 't midden zitten. 6. Dan, nog een **teeken** van 't gezegende zaad is, 't is hun altijd even versch en nieuw; in alle boeken en in veel lezens is vermoeïng des **geestes**, maar in dit boek en in 't veel lezen daarvan is de blijdschap des **geestes**, het verkwikt mij, zeggen ze, al lees ik het nog **zoo** dikwijls. Ik love U zeven maal des daags, zei David, over de rechten Uwer gerechtigheid, Ps. CXIX : 164. Ik roepe tot U vanwege Uwe getuigenissen, ik ben er **zoo** in mijn schik over. Dat gezegende zaad heeft zulk een liefde voor den Bijbel, daarin is het, Heere, zeggen ze, dat Gij Uzelven komt te openbaren. 7. Nog eens, daar zijn er

bij duizenden geweest, die wilden zichzelf liever laten verbranden als dat ze den Bijbel wilden laten verbranden. 8. Nog eens, ze zijn te kennen dat gezegende zaad, in de uitwerking die den Bijbel op hen heeft; 't maakt hen vrij van de overheersching van hun verdorvenheid. Zoolang als ik den Bijbel lees, hebben mijne verdorvenheden zulk een kracht niet, zeggen ze. En het maakt hun deel aan God zeker. Ik heb er in gelezen, dat die en die deel aan God hebben en mij dunkt, ik ben zoo een, zoo besluit ik dan, dat ik deel aan God heb.

Laatst zeiden wij, dat wij er wederom acht zullen bijdoen als het God beliefdde ons te sparen. God heeft ons gespaard, zoo zijn wij dan nu hier, om voor de twee en dertigste maal u er acht te geven, daar dat gezegende zaad aan te kennen is. En het is een uitermate dierbaar stuk, dat wij u zeggen moeten.

1. Eerst, dat gezegende zaad, zegt God, heb Ik den geest des onderscheids gegeven. Zij hebben den geest des onderscheids, waardoor zij van alles onderscheiden zijn. 1 Cor. II : 15, De geestelijke mensch onderscheidt alle dingen en **hijzelve** wordt van niemand onderscheiden. Daar gebruiken ze alle naarstigheid en omzichtigheid toe. Zij maken onderscheid tusschen gaven en genaden. God geeft ze een onderscheiden kennis tusschen gaven, genade, menschen, staten, gestalten, middelen, wegen, gronden, oogmerken. Daar zit geen landman zoo naarstig om 't kaf van van 't koorn te scheiden, noch geen smelter om 't schuim van het goud te scheiden, als zij doen om 't een van 't ander te scheiden, groote gaven van genaden te onderscheiden. Ach Heere, zeggen ze, als ik U aanschouw, ik vind dat Gij in alle dingen zulk een onderscheid gemaakt hebt. Wie onderscheidt ons ais de Heere? Wie stelt er onderscheid tusschen arm of rijk, gezonden en ongezonden, natuurlijken en begenadigden, vaten der barmhartigheid en vaten des toorns? Wie maakt er onderscheid als God? 1 Cor. IV: 7. De zalige God is daar werkzaam in geweest, in al Zijne werken. Als gij de elementen beziet, wat een onderscheid heeft God gemaakt tusschen lucht, hemel, aarde, wateren die onder en wateren die boven zijn? Hoe onderscheidt God het getijde des jaars, in zomer, winter, lente, herfst, zaai- en maaitijd? Wat een onderscheid maakt God tusschen engelen, duivelen, menschen, dooden, levenden, bokken, schapen? Tusschen den staat der **recht**heid vóór den val en den staat der verkeerdheid na den val? Tusschen den genadestaat en den staat der heerlijkheid ? God is zulk een God van onderscheid, daar kan ik mijn oog niet van aftrekken zegt het gezegende zaad, mijn God, wat zijt Gij een God van onderscheid!

2. Het tweede is dit, dat gezegende zaad zegt: ik zie dat ik niet kwalijk doe als ik mede onderscheid make. God belijft mij daartoe den geest des onderscheids te geven, die genade-gaven. God heeft mij niet alleen gegeven den geest des onderscheids, maar Hij heeft mij ook belast : beproeft de geesten, 1 Joh. IV: 1, beproeft alle dingen, laat u niet wat in uwe hand steken, laat het kwade vallen, behoud het goede, 1 Thess. V : 21. Lezen zij een kapittel, hooren zij prediken, ze doen 't met onderscheid. Ik vind, zeggen ze, dat God zoo doet in natuurlijke en levenlooze dingen en dat toont Paulus omtrent levenlooze dingen, als hij zegt: zelfs ook de levenlooze dingen, die geluid geven, 't zij fluit, 't zij cyther, zoo gij geen onderscheid met haren klank en geven, hoe zal bekend worden hetgene gefluit of op de cyther gespeeld wordt? 1 Cor. XIV:7. De fluit, cyther, bazuine, zoo ze geen onderscheiden geluid maken, hoe zal ik dan weten waartoe er gebazuind wordt? Want ook, indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den krijg bereiden? vers 8. Is 't dan wonder als er onderscheid in 't lichamelijke gemaakt wordt, dat een Christen het in 't geestelijke doet. De geestelijke mensch wordt van niemand onderscheiden, maar hij onderscheidt alle dingen De natuur kan dat niet doen, zij hebben dat geestelij onderscheid niet gekregen, maar zij doen het, gelijk als als God, met ontferming eenig onderscheid makende, Jud. vers 22.

3. Het derde teeken, daar gij dat gezegende zaad aan zult kennen, dat het een onderscheiden zaad is, is dit, aan wien geven ze hun achting en liefde? Aan die groote gaven, of aan die geestelijk leven hebben? Hierin zijn ze navolgers Gods, als geliefde kinderen, Eph. V :1. Die bij God meest geacht zijn, zijn 't bij hen ook. Ps. XV : 4, In wiens oogten de verworpenen veracht is, maar hij eert degenen, die den Heere vreezen. Ps. XVI : 3, De heilige, die op der aarde zijn, ende de heerlijke, in dewelke al mijn lust is. Een godzalige in 't grootste kruis, die eeren ze als een zalige, maar een goddelooze in den grootsten voorspoed achten ze maar als een van God vervloekte. Ik en zoude u niet aanschouwe, noch u aanzien, zeide de profeet Eliza tegen Joram, maar omdat Josaphat, de koning van Juda, in uw gezelschap is, zal ik u nog een weinig aanzien, 2 Kon. III : 14. De wereld kan dat onderscheid niet dragen, maar God doet immers met het Zijne dat Hij wil? God maakt onderscheid, en zij zijn navolgers Gods in dezen.

4. Het vierde teeken van het geestelijk onderscheid is, doet God het openbaar en onwederstandelijk, ik ook, ik zal het niet verbergen, ik schame 't mij niet. Schaamt God het zich niet een God van dat volk te wezen, ik schame 't mij ook niet tot dat volk te be-

hooren en daarvoor uit te komen, Zoo verkoos Mozes de partij van het volk Gods, Hebr. XI: 25. Ik kieze de partij van de vromen, in tijd en eeuwigheid. Uw lot, zeggen ze, zal het mijne zijn, en daar komen ze voor uit. De wereld mag dat volk aanzien als de rest, ik niet, zeggen ze, zij oordeelen en handelen al maar confuus over zaken.

5. Het vijfde teeken van dat gezegende zaad is, hoe blijde zou ik wezen, dat ik dien geest des onderscheids kon overzetten aan mijn naasten, aan mijn bloedvrienden! Heere, geeft ze mede een deel! Kon ik ze van die gave meedeelen! Eva zondigende in 't volle Paradijs, nam van de vrucht ende at, ende zij gaf ook haren man met haar, ende hij at. Deze zouden dit goed van God wel willen nemen, en geven 't aan hun man, vrouw, kinderen, vrienden. De wereldling zegt, als ik dit en dat mijne kinders maar kan nalaten. Een vrome zegt, al had ik ze niet anders na te laten als den geest des onderscheids.

6. In de zesde plaats, dat gezegende zaad heeft zulk eene liefde tot menschen die onderscheid maken, en hun hart is zoo teeder en bedroefd over menschen die geen onderscheid maken. Kinderen van God, dien 't gegeven is onderscheid te maken, al zaten ze op een mesthoop van ellende, al hadden zij nog zooveel kruis, ze zijn zalig. Gij wordt verdreven en verjaagd, maar ge zijt zalig. En wereld, zeggen ze, die dat niet kent, zooveel zonden, waar gij aan vast zijt, zooveel vloeken zullen u treffen, Deut. XXVIII. Een krielnest van zonden is er in u, wereld, die geen onderscheid maakt,' maar een krielnest van vloeken zal over u komen; al wordt gij op de wereld gezegend, al is 't dat uw pad nog zoo effen is, al hebt gij geen banden tot den dood, al zijt gij nog zulk een voorspoedige, de tijd zal komen, dat al de vloeken over u zullen komen, dat zult gij dan van God erven, als gij in bezit daarvan gesteld zult worden.

7. Wel wat een liefde heb ik, als ik menschen ontmoet, die onderscheid stellen! Ontmoet ik er een op den stoel, die 't naar het Woord doet, ik zou de lippen van dien heilige wel kussen. En zeggen ze, dat is mijn allermeeeste droefheid, als ik dat talent zou moeten missen, als ik in de kerk zou gaan, en zulke predikanten missen, die mij roepen voor een teekentje van genade of natuur,

8. Het achtste kenteeken is, zij kunnen die zoo beklagen, die, als er kenteekenen van genade gesteld worden, het nevens zich nederzetten en maken er geen gebruik van, en ze niet vergaderen, opdat zij er zich aan strijken en toetsen zouden. In Ninevé waren er honderd en twintig duizend, die geen onderscheid wisten tusschen hunne rechter- en linkerhand. Onder ons zijn er wel

meer als honderd en twintig duizend, die geen onderscheid maken tusschen de rechter- en linkerhand, voor dat ze in 't oordeel staan aan de linkerhand des Rechters, en die vijand zijn van 't stellen van kenteekenen, al wil het God hebben, al belast Hij het,

Daar hebt gij wederom acht teekenen: 1. Zij krijgen die gave des onderscheids. 2. O God! zeggen zij, Gij gebruikt ook onderscheid, wij volgen U na. 3. Zij geven hun achting aan zulken. 4. Zij mogen nog zooveel kruisen hebben, die dat bezitten zijn evenwel zalig. 5. De man wil dat aan de vrouwe, en de vrouw wil dat aan den man, die beide aan de kinders en de vriend& overzetten. 6. Ze zijn zoo blijde over 't geluk van dat volk, en 't smart hun over het ongeluk van die 't missen. 7. Het zevende teeken is, hoe blijde ben ik, als er zulken op stoel komen, die zulke teekenen stellen, hoe lief heb ik ze! 8. Het achtste teeken is, hoe menigen zijn er, die geen onderscheid stellen of maken. Daar zijn er wel honderd en twintig duizend, en meer, die geen onderscheid maken, die het stellen van kenteekenen verachten.

De gekrookte rieten wil de Heere niet breken, wij hebben 't ook niet zoeken te doen, maar wij hebben ze zoeken te verbinden, en op te richten. De rookende lemmetjes wil Hij niet uitblusschen, wij zoeken 't ook niet te doen, wij zouden liever hun kooltje zoeken aan te blazen, en God zal met al de vromen niet ophouden, totdat Hij hun oordeel zal uitbrengen tot overwinning, en dat zij in den naam van den Heere Jezus zullen hopen.

De beklagelijke toestand van 't gros der onbekeerden, is ons niet onbekend. Gaat daar gij wilt, in dorpen en steden, 't is ons niet onbekend, dat het prediken van kenteekenen niet geacht wordt. Waarom? Het is te bang. Daar hebben wij u eenige redenen van getoond. Het gros van de onbekeerden mag dat niet lijden, of 't geleerden zijn of ongeleerden, in groote of kleine steden of dorpen, zij verachten het. Daar hebben wij de gemeente veel reden van getoond. Laatst gaven wij onder anderen deze redenen: Eerst, zeiden wij, lezen zij den Bijbel, die teksten, die van onderzoek spreken, die stellen ze los, die lezen ze als niet lezende, zij studeeren er niet op, zij lezen ze over 't hoofd, zij willen liever bezig zijn in de zwaarste dingen of in twistvragen, 't zijn onderzoekers dezer eeuw. Weg met zulken, zeide Paulus, ze zijn niet met alle bij mij geacht. Eén tweede reden was, daar staat niemand zoo op dat stuk, 't mag er ergens een onder de predikanten zijn, maar als 't zoo noodzakelijk was, zouden 't alle de anderen ook wel doen. Nog eens, de verzekering behoort tot het welzijn van de genade. En veracht gij daarom de teekenen? Wel wat dwaasheid

is dat? Gezondheid behoort tot het welzijn van uw leven, veracht gij daarom de gezondheid? Wel, wat dwaas mensch zou dat zijn? Een vierde reden, wel God stelt het er zoo niet op; Hij belast het evenwel, al staat Hij er zoo niet op in den dood en in de sterfure; als gij u onderzoekt, zal ik Mij aan u openbaren, zegt God. Verder, de natuur schrikt voor onderzoek, ik kan dan zoo plezierig niet leven, zeggen zij.

Wij zeiden, laat ons ingang bij u vinden, maar God moet het doen. Wij zeiden, wij kunnen van dat stuk niet afscheiden, of wij moeten een gemoedigde aanspraak aan u doen met beweginge onzes harten, of 't de Heere liefde te zegenen. Laat het ons toe, dat wij een woordje tot u spreken, de vromen kunnen er ook al hun deel tot hun versterkinge in hebben. Wij hopen dat de wereld hare redenen verdwijnen mogen, wij verklaren dat wij 't uit goede bewegingen onzes gemoeds doen, dat weet God, en met opheffing van ons harte tot God, of 't God liefde die kleinachters of verachters van 't kenteeken stellen, het op het harte te doen klemmen. Hoort dan nog, zeggen wij, weet dat gij 't niet altijd zult kunnen doen. Weet gij wanneer gij 't niet zult kunnen doen?

1. Eerst, als God zal believe de genadepijl in uw hart te schieten. Zoolang moogt 'gij 't doen, totdat gij eens bekeerd wordt, langer niet. Paulus, gaat dat zoo naar Damascus om te vervolgen? Ja, maar toen hij bekeerd wierd, zeide hij, ik niet meer, Hand. IX. Zoodra zal de genade in uw hart niet komen, of gij zult het kenteeken prediken niet meer kunnen verachten. Ik meende waarlijk bij mijzelven, dat ik tegen den name Jezu van Nazereth vele wederpartijdige dingen moest doen, ik dwong ze en ving ze, en ik meende dat ik er Gode dienst mede deed, maar, zeide Paulus, als Gij, Heere, in mijn harte kwam, toen zag ik dat ik U in Uw volk vervolgde, Hand. XXVI : 9-11. Wij zeggen dan, 't zal zoo niet altijd blijven, in dien tijd niet, als gij bekeerd wordt.

2. Dan niet, als gij op uw ziekbed ligt, als 't wat gaat klemmen; dan zult gij naar teekentjes gaan omzien, ware of valsche. Hiskia, gij moet sterven; hij keert zich naar den wand en gaat naar kenteekenen zoeken. En wordt hem gezegd dat hij gezond zal worden, wat teeken is er, zegt hij? Zoo zult gij ook doen.

3. Dan niet, als de ziekte zoo klemt, dat gij begint te denken dat gij geen proefjaar meer hebben zult. Hoe blijde zoudt gij dan zijn, dat er een gezant kwam, die zeide, daar zijn goede dingen in u. Hoe zoudt gij uw hoofd van uw ledikant of bedstede steken, als er zoo iemand voor uw bed zat! Gij zoudt zeggen, ik geef u de vrijheid om vrijuit te spreken en trouw te behandelen, al zoudt gij

moeten zeggen, ik zie geen teeken van genade in u, opdat ik het zoeken mocht en nog verkrijgen. Gij zult dan niet zoo blijven; als gij bekeerd wordt, als gij ziek wordt, als de ziekte klemt, dan zult gij 't niet verachten.

4. Als de dood komt, dan zal God, engelen, duivelen en uw eigen harte zeggen: één ding ontbreekt u, gij hebt geen genade, die olie ontbreekt in uw harte. Dan zal 't zijn, och Heere! had ik nu bekeering, geloof en geestelijk leven! Had ik nu een teekentje van Uwe gunste! Dan zult gij moeten zeggen, hoe heb ik mijne ziel zulk een geweld aangedaan, en mij zoo gehaat, als ik gelegenheid kreeg om onderscheiden te hooren handelen. Gij zult dan anders worden, als gij bekeerd wordt. Als gij ziek wordt, zult gij andere gedachten krijgen. En als de ziekte klemt. En na den dood, als u tot smarte zal ontdekt worden dat het te laat is. En nu zullen wij er zoeken nog een woordje bij te doen. Dan zal God en de duivel zeggen: ziet, ziet ze daar, dat is de man en de vrouw, die valsch tegen hunne ziele handelden, ziet, ziet ze daar, hoe zij zichzelf tot vijand in alle goede gelegenheid geweest zijn; gij dwaas, nu is 't u al in dit stondekje weggenomen, uw tijd, de middelen van genade, de inbeelding, die gij hadt.

5. In de vijfde plaats, dan zult gij beginnen te verstommen, de hand op den mond te leggen, te zeggen, ik kan niet spreken, zoo ik spreken zou, ik zou moeten schreeuwen, o ingewanden! o wanden mijns harten! waarom ben ik in deze ongelegenheid? ik had zooveel jaar mij kunnen toetsen, maar ik heb tezamen gespannen met een hoop slechten, daar heb ik mede overengekomen, die dat prediken verachten. Dan zult gij schreeuwen, och God! ik heb tezamen gespannen met menschen, die hun eigen verderf zochten. Gij wederstaat altijd den Heiligen Geest, gelijk uwe vaders alzo ook gij, zeide Stéphanus, Hand. VII : 51. Ik hebbe den Geest Gods smarte aangedaan, zult gij zeggen, en die mij trouw behandelden heb ik bedroefd, zij hebben geen ingang in mijn harte kunnen vinden, en daarom mijn harte heeft hier wee op wee.

6. Mogen wij er nog wel wat bij doen ? Zijn er predikanten of particuliere vromen, die gij veracht hebt, dat gij ze ontmoette, gij zoudt ze om den hals vliegen en zeggen, gij zijt rein van mijn bloed, ik danke u voor uwe trouwe behandeling, gij hebt mij onderscheiden willen behandelen, maar ik heb niet gewild, nu ga ik naar de hel, van uw aangezichte en gij zijt rein van mijn bloed ; Heere, en eischt mijn bloed niet van deze menschen.

7. Als dat gezelschap, daar gij mede aangespannen hebt en zulken, die u verleid hebben, aan de linkerhand des Rechters zullen staan,

dan zult gij zeggen, ik mag u niet zien, ik kan u niet dragen, gij zijt het die mij verleid hebt, gij waart een blinde leidsman, gij verleiddet uzelf en mij, vérvloekt zijt gij. Heere eischt mijn bloed van deze menschen ! O ! dat verkwikt mij, dat gij hier voor den Rechter staat en dat Hij eischt het bloed van mijn ziele, en dat gij booswicht met mij zult in de helle zijn. Dat mag ik flauw zeggen, maar gij zult het innig gewaar worden.

8. Voor den Rechter zult gij zeggen, och God ! wat hebt Gij aan mij ten koste gelegd ! Gij hebt het wel met mij voorgehad, Gij hebt mij zoeken te behouden, maar ik heb niet gewild, mijn mond is voor U gestopt, nu moet ik meteen weg bij den duivel, Gij zijt rechtvaardig in mij te verdoemen. Gij hebt mij tijd en middelen gegeven en ontfermende mannen, die mij trouw behandelden, maar ik, booswicht, vroeg er niet naar, nu moet ik in dien poel, die daar brandt van vuur en sulpher, daar de rook der pijniging opgaat tot in alle eeuwigheid. Heere ! Gij zijt rechtvaardig, dat Gij mij zoo doet in de helle vallen, al was 't maar om 't verachten van die kenteekenen der genade.

Nu heb ik mijn hart ontlast, geliefden ! Mocht het God believeen, dat het zoo wrocht als op den Tollenaar ! Die Farizeër haalde zoovele dingen op en de' Tollenaar had niets als kenteekenen van zijn godloos leven, hij hoorde al 't gezwets van den Farizeër en hij riep, o God ! zijt mij, arme zondaar, genadig ! Luc. XVIII: 13. Mocht het zoo werken als in den verloren zoon. Vader ! zegt hij, ik hebbe gezondigd, Luc. XV: 18. Mocht het zoo werken als in die drie duizend. Zij waren verslagen in het harte, Hand. II: 37. Mocht het zoo een zegen hebben als bij Lydia: God opende haar harte, Hand. XVI: 14, en als in den stokbewaarder: lieve heeren ! wat moet ik doen, opdat ik zalig worde ? vers 30. Het is nu de tijd, och mocht het zijn eer de tijd weg is ! Veracht uw leven het kenteeken prediken niet, maar acht het veel. Gij kunt nooit beter hooren prediken, als daar men onderscheiden hoort prediken en nooit heeft een predikant beter zijn plicht gedaan. Wilt gij nu met uw gezelschap mede doen en 't blijven verachten ? Wij schudden het van ons af en wij zullen u Gode bevelen en 't daarbij laten.

Gelijk wij u getoond hebben den beklagelijken toestand van 't gros der onbekeerden in 't verachten van de kenteekenen, zoo zullen wij u ook den beklagelijken toestand der vromen toonen in hun verval als zij mede doen en uit wat grond de vromen dat overkomt. Als 't God belooft zullen wij dat sparen tot een andere stoffe.

De Heere zegene nu dit woord, tot Zijne eere, om Zijns Zoons wille, Amen.

HONDERD-EEN-EN-VEERTIGSTE PREDIKATIE

OVER MATTH. XII: 20, 21,

Waarin getoond wordt :

I. Dat er ook vromen zijn, die het stellen van kenteekenen niet recht gebruiken.

II. Wat voor vromen dat zijn.

111. Uit wat oorzaken dat komt.

A LLEN, die haar zien zullen, zullen ze kennen, dat ze een zaad zijn, dat de Heere gezegend heeft, staat er Jes. LXI : 9. Daar staat die tekst in 't midden van Gods Woord als een sterre en blinkt als gij ze daar ziet. Jozef is een vruchtbare tak, een vruchtbare tak aan een fonteyne, staat er Gen. XLIX : 22. Dat mogen wij van dezen tekst ook wel zeggen, dat zij als een vruchtbare tak is in het Woord. Job zei : toen de dauw vernachtte op mijnen tak, Job XIX : 19. Hier is ook dauw op dezen tak. Wij hebben er u twee en dertig maal acht teekenen van gegeven en wij moeten er nu voor de drie en dertigste maal acht bijvoegen.

Laatst gaven wij er u zulke, dat als gij ze maar met één opslag van uw oog za γ ,200 moest gij ze kennen. 1. Het eerste was, zij hadden den geest des onderscheids ; de geestelijke mensch onderscheidt alle dingen, 2 Cor, II : 15. Dat hadden ze vooruit boven al de natuurlijke menschen. 2. Zij zagen en letten daardoor op God, hoe die onderscheid maakte tusschen menschen en menschen, staten en staten, schapen en bokken, vaten der barmhartigheid en vaten des toorns. Dat onderscheid is groot. Zij maakten ook zulk een onderscheid, als God zei: Ik heb u ook dien geest gegeven, hierin hebt gij een zweem naar Mij eenigszins, onderscheid makende, wie begenadigde en wie natuurlijke menschen zijn. 3. En gelijk gij Mij ziet doen, zegt God, doet ook zoo. Die Mij eeren, zegt God, zal Ik ook eeren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden, 1 Sam. II : 30. Zij doen ook zoo. 4. Die menschen, die ook onderscheid maken, zijn bij hun geacht, al is 't dat dat volk een secte is, die overal tegengesproken wordt; daar kom ik voor uit, zeggen ze. 5. Zij hebben zulk een medelijden met de zondaars, die dat missen. Hoe gelukkig die zijn naar de wereld, ze zijn evenwel rampzalig, en zoo vol zonden als ze zijn, zoo vol vloeken zijn ze; daar is geen vloek in den Bijbel, of hij is voor hen. Maar die onderscheid maken, al hadden

ze nog zooveel kruis, ze zijn zalig. 6. Dat onderscheid maken wilden ze wel aan hun vrienden overzetten. Eva nam de vrucht en at, en zij gaf ook haren man met haar, en hij at; krijgen ze genade en den geest des onderscheids, ze wilden ze wel overzetten aan hun man, vrouw, vrienden. 7. Ze zijn zoo uitermate bedroefd, als er menschen zijn die geen onderscheid maken willen, die 't stellen van kenteekenen verachten, o, zeggen ze, ons harte treurt over u, die die parels met de voeten vertreedt. 8. Het achtste teeken was, zij hadden zulk een liefde tot zulken, die die gave des onderscheids gekregen hadden, en die gave van God om kenteekens te stellen, daar zij zulk eene graagte toe hadden, om die klaar voor hen neder te leggen, en ze zouden die heiligen hunne voeten wel kussen. Is de wereld als de kinderen te Ninevé, die geen onderscheid weten te stellen tusschen hunne rechter- of linkerhand, ik heb 't evenwel lief, zeggen ze. Dat waren de acht teekenen.

Nu zullen wij er voor de drie en dertigste maal acht voor u neder leggen, en dat zal wezen over 't bidden. Zij hebben een gave des gebeds boven alle onbekeerden, om met God in den gebede om te gaan. Die gave des gebeds, daar ge van leest Zach. XII : 10, die God uitstorten zou, zeggende : over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten den Geest der genade, ende der gebeden. Die gave, welke Abraham bezat; Abimélech, zei God, hij is een bidder, hij zal voor u bidden, Gen. XX : 7. En tot Jobs vrienden, gaat henen naar Mijnen knecht Job, ende laat Mijn knecht Job voor ulieden bidden, Job XLII : 8. Samuël, staat er, was onder de aanroepers Zijnes naams, Ps. XCIX : 6. Daar staat van Jozua, Elia, Daniël, wat voor bidders zij waren, zij staan daar als parels in het Woord. Al die Gods kinderen zijn rusten niet, of ze zeggen als Daniël, o Heere hoor, o Heere vergeef, o Heere merk op, ende doe het, en vertrek het niet, om Uwes Zelfs wille, o mijn God, Dan. IX : 19. Tegenwoordig zullen wij u nog acht teekenen daarvan geven, en daarna nog acht omtrent de gave des gebeds, die een kind van God heeft. Al is hij nog zoo klein, of nog zoo groot, deze teekenen zult gij in hem vinden.

1. Eerst, hij zal zijn leven niets bidden tegen den wille Gods. Mag ik dat of dat wel eens tot U spreken, of zeggen, zei Abraham, Gen. XVIII. Als wij bidden naar Zijnen wille, zoo hebben wij vrijmoedigheid om te verwachten dat God ons zal hooren, want Johannes zegt, dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat, zoo wij iets bidden naar Zijnen wille, Hij ons verhoort, 1 Joh. V : 14. Geliefden, als God zegt, bid niet meer, loop Mij niet aan, Mozes, spreek niet meer van die zake, dan zwiigen ze.

Toen God Zijn wille aan David toonde aangaande het kind, als hij daar tegen de aarde lag, hij stond op. Een kind van God zegt, mag ik dat we! van U bidden? Is 't met Uw genoeg niet? Dan zeggen ze in navolging van hun Hoofd : niet gelijk ik wil, maar gelijk Gij wilt, Matth. XXVI : 39. Uw wille, de wille des Heeren geschiede, Hand. XXI : 14.

2. In de tweede plaats, als ze bidden, zijn ze zoo gevoelig aangedaan over hun onwaardigheid; ik ben niet waardig tot U te spreken, zeggen ze, tot den Heere, tot een zoo grooten Koning, daar ik maar stoffe ende assche ben, Gen. XVIII : 27. Dat verwekt in hen een tollenaars-gestalte, Luc. XVIII. Ik durf geen oogen ophieven naar den hemel, hoe zou ik durven tot U spreken? Ja dan zoo aangedaan zijnde, ziende hun onwaardigheid, zoo zien ze hoe ze evenwel mogen naderen in de waardige bemiddeling van hun Middelaar, Die gezegd heeft, Ik ben de weg, ende de Waarheid, ende het Leven. Niemand en komt tot den Vader dan door Mij, Joh. XIV : 6. In denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, ende den toegang met vertrouwen door het geloove aan Hem, Eph. III: 12. Was er die niet, ik zou niet tot God durven gaan, maar in die waardige bemiddeling van Christus kome ik tot U, ziet daar op, Heere! zeggen ze, op den Heere Jezus, hoor naar het gebed Uwes knechts, ende naar zijne smeekingen, om des Heeren wille, Dan. IX : 17. Dan zal de Heere ons verhooren, als wij zoo naar Zijnen willen bidden, ziende op 't waardige rantsoen des Middelaars.

3. Het derde teeken is, zeer diep in te zien in hun onbekwaamheid. Een burger zegt, ik kan geen request opstellen. Een onderdaan zegt, kan ik tot den koning spreken?

0, zoo een zegt ook, ik gevoel en erken mijn onbekwaamheid. Wij en weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort, Rom. VIII : 26. Paulus, zulk een bidder, weet gij niet wat gij bidden zult? Neen, voor dat Gods Geest mij leert, en mij geeft, woorden, zaken, bewegingen. Laat ik u, zegt de Geest, helpen bidden gelijk het behoort. Ik wist niet, zeggen ze, hoe ik het beleggen zou, maar de Geest heeft door mij gebeden met onuitsprekelijk ke zuchtingen, en die offeren zij dan aan God op. Ik ben zoo vol zuchtingen, zei David, ik kan ze niet voor U verbergen, Ps. XXXVIII : 10. De Geest helpt mij bidden, zeggen ze, die stelt het gebed in, die bidt in mij, en ik bid door den Geest.

4. Nog eens, gij zult dat gezegende zaad daaraan kennen, als zij bidden, zij bidden met het harte. Zij bidden wel met het verstand en met de lippen, maar bijzonder met het harte. Ik heb

mijne ziele, mijn harte, uitgegoten voor het aangezichte des Heeren, zei Hanna, 1 Sam. I: 15. Als ze ijverig zijn, dan is 't hart, lippen en mond; maar 's harten grond moet er wezen. Behalve dat, zij kunnen er niet uitscheiden, al zouden ze met een Mozes alle beide hunne handen laten ondersteunen, Exod. XVI. Zij zeggen als Jacob, ik kan noch zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent, Gen. XXXII: 26. Omdat ze in hun bidden hope hebben, dat zij hetgeen ze bidden deelachtig zullen worden, Marc. XI, zult Gij het mij niet geven dat ik bidde? Ik heb hoop dat ik de zaak verkrijgen zal. Zij houden niet alleen aan in 't bidden, maar zij zeggen, ik zal bij alle gelegenheden en voorvallen, en in alle plaatsen bidden. Jona, zult gij in den visch ook bidden? Ja, Daniël, zult gij bij de leeuwen ook bidden? Ja, daar ook. Paulus en Silas, zult gij 't in 't gevangenhuis ook doen? Ja, in alle plaatsen, 1 Tim. II:8.

5. Nog eens, de hemel wordt hun zoo schoon en de aarde zoo klein. Als zij bidden dan zeggen zij, Heere! ik zie dat alle dingen bij hun gebruik vergaan, hoe schoon het is, 't is verderving onderworpen, maar de hemel is schoon, daar is geen verderf, daar is 't bestendig, daar is verzadiging der vreugde, Ps. XVI :11. Daarin geleid wordende, zeggen ze, ik heb een begeerte om ontbonden te worden en met Christo te zijn, want dat is mij zeer verre het beste, Phil. I: 23. Zij verlangen om uit het lichaam uit te wonen en bij den Heere te zijn en in te wonen, 2 Cor. V : 8. Ik wou, zeggen ze, dat ik in 't volmaakte was, wat heb ik altijd zoo zondig te zijn! Het bidden maakt dat heel de wereld zoo klein bij hen hen wordt en de hemel zoo schoon.

6. Het zesde teeken is, als zij bidden, vinden ze zoo een heilige aangename ruste en stilte in hun harte. Als 't God belieft hen genadelijk te verhooren, dan berusten ze in het antwoord, dat Hij hun geeft; 't is, Hij hoort mijne smeeking, mijne ziele, keert weder tot uwe ruste, want de Heere heeft u welgedaan, Ps. CXVI : 7. Ik zeide wel in mijn haasten, ik ben afgesneden van voor Uwe ooggen, maar roepende tot God, zoo hoorde Hij de stemme mijner smeekingen, Ps. XXXI : 23. Och Heere ! ik ben zoo stille, Gij antwoordt mij, en Gij spreekt van vrede.

7. Het zevende teeken van dat gezegende zaad in de gave des gebeds is, dat zij God ten hoogste liefhebben over de verhooringe; hoe lief heb ik U, Heere! Gij hebt mijne stemme verhoord! Ps. CXVI : 1, ik heb den Heere lief, want de Heere hoort mijne stemme, mijne smeekingen ; laat ik in die liefde zoeken te blijven, en mij daarin zoeken te bewaren, Jud. vs. 21.

8. Het achtste teeken van dat gezegende zaad is, biddende be-geeren ze afstand van zonden te doen. Zij zeggen tegen de zonde, u moet ik omver bidden, en ik moet er u uit bidden. Dat zult gij er in vinden; geen een is er anders een rechte bidder, die genade heeft, begeert geen eene zonde. Zoo ik naar ongerechtigheid met mijn hart had omgezien, zoo had God mijn gebed niet gehoord, Ps. LXVI :18. Hij bidt zoo, dat toch zijn wandel tegen zijne religie en belijdenis niet mag aanloopen.

Daar hebt gij wederom eenige teekenen. Zij bidden naar den wille Gods. Zij bidden met aandoening van hun onwaardigheid, ziende op de waardige bemiddeling van den Middelaar Jezus. Zij hebben een gevoel van hun onbekwaamheid; helpt mij toch, God Heilige Geest! Zij bidden met hun hart. Zij willen niet uitscheiden. Zij bidden met vertrouwen dat ze de zaak verkrijgen zullen. In alle plaatsen hen vindende, moet men zeggen, ziet hij bidt, Hand. IX:11. Het gebed maakt den hemel schoon, en 't *maakt hen los van alles, en ze zuchten om in die heerlijke plaats te zijn. Nog eens, wat een heilige rust vinden ze in hun harte, als ze het in de barmhartige hand huns Middelaars geven mogen ! Nog eens, ze hebben Hem op het hoogste lief er over, als God hen antwoordt. Eindelijk, in hun gebed bidden ze tegen de zonde, ze houden zich aan geen zonde, ze bidden door den Geest.

Daar hebt gij weder acht teekenen. Nu zullen er nog acht volgen, als God ons belieft te laten leven. Daar hebt gij dan de drie en dertigste maal acht teekenen van 't gezegende zaad, daar wij de gekrookte rietjes mede hebben zoeken te ondersteunen en de rookende vlaswiekjes mede hebben hun kooltjes zoeken aan te blazen, opdat ze op den naam van den Heere Jezus zouden hopen.

Wij bezagen den toestand van 't gros der onbekeerden, die dat prediken verachten. Wij spraken ze gemoedigd aan. Wij zeiden, dat ze in hun spreken zouden veranderen, of als ze bekeerd Wierden, of als ze ziek worden, of als ze gingen sterven, of als ze voor God zouden komen. Dan zoudt gij er naar snakken, dan, als God Zijne engelen en de vromen uwen beklagelijken toestand ziende, zullen zeggen, ziet, ziet ze daar, die valschelijk handelden tegen hare zielen. Ook zeiden wij, dan zult gij moeten verstommen en uitroepen, ach God, wat heb ik mijne ziele geweld aangedaan, dat ik het niet heb willen weten of ik genade had of niet! Tot de vromen zult gij zeggen, gij hebt uw ziel bevrijd en tegen de mannen die u gestijfd mochten hebben en tegen uw gezellen, die met u het onderscheiden prediken veracht hebben, zult gij zeggen, blinde leidlieden, gij hebt mij verleid, dat verkwikt mij nog, dat

gij uw ziele schuldig gemaakt hebbende, met mij in de helle zijt. Ten laatste zeiden wij, voor God zult gij zeggen, Gij die mij trouw behandeld en gewaarschuwd hebt, Gij zijt rein van mijn bloed; Heere! wat hebt Gij al aan mij ten koste gelegd. God is rechtvaardig.

Dat stuk afgehandeld hebbende, zeiden wij, dat wij weder een nieuw stuk zouden aanvangen, dat wij heden zullen doen en dat is dit: Achten de vromen, de godzaligen, dit prediken ook wel te laag? Verveelt het hun wel zoo, dat ze wel zouden nalaten de teekenen te gebruiken? Zijn ze ook wel nalatig in de teekenen te gebruiken om daardoor tot verzekering van genade en heerlijkheid te komen? Zijn ze mede al verzuimachtig? Toonen zij mede die behoorlijke achting niet? Ik zegge ja; Juda is mede schuldig in dezen geworden, vromen hebben mede zich daarin al vergrepen in de teekenen niet wel te gebruiken tot troost van hun ziele.

Wij zullen u twee of drie dingen zeggen, en toonen uit wat oorzaak het spruit. Wij zeggen dan:

I. Zijn er vromen, die daar nalatig in zijn?

II. Wat voor vromen?

III. Waaruit spruit het? En over dit laatste stuk kunt gij wel merken dat wij wat breeder zullen moeten wezen.

1. Eerst, daar zijn vromen in 't Woord bekend, die daar schuldig aan zijn, die 't wat nalaten, het onderzoek van hun staat, **Klaagl. III: 40.** Laat ons onze wegen onderzoeken ende doorzoeken, ende laat ons wederkeeren tot den Heere. Het volk en had het zoo niet gedaan, ze waren wat verzuimachtig geworden. Daar staat **Zeph. 11: 1.** Doorzoekt uzelfen nauw, ja doorzoekt nauw, gij volk dat met geen lust bevangen wordt. Zij hadden er zoo geen appetijt toe, ze waren er traag in. Daar staat, **1 Cor. XI: 28,** De mensche beproeve hemzelve, en ete alzoo van het brood, ende drinke van den drinkbeker. De gemeente was wat vervallen, **2 Cor. XIII: 5.** Onderzoek uzelve of gij in het geloove zijt, beproef uzelfen. Ofte en kent gij uzelfen niet dat gij in het geloove zijt? **2 Petri I: 10.** Daarom broeders, benaerstigt u te meer om uwe roeping en verkiezing vast te maken; ze moesten er alle naarstigheit toe gebruiken.

11. Wat voor vromen en godzaligen zijn er aan schuldig?

1. Eerst, de gekrookte rietjes, de eerstbeginnenden in de genade. Wat zou ik mij bemoeien om 't vast te stellen? Ik stel vast dat ik nog geen genade heb, ik zal 't niet gelooven, of ik zou mijn hand in Zijne zijde moeten leggen, ik stel vast dat ik geen genade hebbe.

2. Zulken, die tevoren beter geweest hebben, die in verval zijn van wandel, die hun eerste liefde verlaten hebben, die tevoren

daar werk van maakten, maar nu meer Christelijke vrijheid gekregen hebben, Daar kan nu zooveel door, ze lachen zelf wel eens om de teederheid van anderen, en over hun teederheid, die ze tevoren hadden. Die schrikken om de teekenen in hun hand te nemen, omdat ze hun eerste liefde verlaten hebben. Waakt en sterkt het overige dat sterven zou, opdat gij niet al meer kwijt wordt.

3. Die maken er ook al geen recht gebruik van, die verzekerd in hun oog zijn. Ik weet, zeggen ze, in wien ik geloofd heb, en ze zien niet dat ze zoo stilletjes hun verzekering verliezen. Toen de bruid zeide, mijn Liefste is mijn, toen raakte ze in verberging. Is uw Liefste uwe? Ja. Toen wierd ze Hem allengskens kwijt; ze gaat slapen, en ze laat den Heere kloppen en spreken.

4. Die zich meer gewennen aan 't disputeeren en het wat in den wind te leggen, die in disputeeren ziek zijn, en daarin hun wijsheid stellen, alsof ze dan zoo teeder waren.

5. Die 't opgeven om tot de verzekering te komen.

6. Bij die vijf soorten zou men een zesde kunnen voegen, die vreesachtig zijn, die vreezen, als ze tot dat besluit kwamen, dat ze dan in moeite zouden raken, gelijk Petrus tot wien gezegd wierd, waarlijk gij zijt ook een van die, gij zijt Zijn discipel Matth. XXVI : 73. Wou ik dat onderzoeken, zeggen ze, ik zou dan in moeite raken. Die soort begint tegen de moeite op te zien, ze wilden wel wat ingang bij de wereld hebben. Als ik zoo vroom was, zou ik meteen schuldig staan, als 't al op zijn best gaat.

III. Nu moeten wij zien, waar het uit spruit. Gij verbergt dikwijls uw ware gronden! Wij zullen nu drie redenen geven, en daarna nog meer.

1. De eerste reden, daar 't uit spruit, is uit een vaste inbeelding, die er in uw harte is, dat een weinig te twijfelen over uw staat een betere weg is als een verzekerde weg. Te twijfelen maakt u zoo nederig voor God, voor uzelf, voor de menschen. Ik houd het voor een beteren weg als den verzekerden weg, omdat hij mij nederig houdt. God is er zelf voor, de nederigen geeft Hij Zijne genade, 1 Petri V : 5. Ik zeg, dat is niet waar, dat de verzekering hoovaardig maakt. De verzekering is de naaste weg tot nederigheid. In den volmaakten staat is de grootste nederigheid. Heeft David wel ooit nederiger geweest, als toen hij zoo verzekerd was? 2 Sam. VII: 20. Ik zink nog weg, ik weet geen woorden meer uit te vinden ; wat zal David nog meer zeggen en tot U spreken, Heere, Heere Gij kent Uwen knecht. En 2 Sam. VI, als hij daar zoo huppelde voor de arke, hoe nederig was hij ! Ja, ik zeg meer, in den allervolmaaksten staat heeft de allergrootste nederigheid

plaats; daar leggen ze al de kronen van genade en heerlijkheid, die ze ontvangen hebben, voor de voeten van hun Heere neder, en ze zeggen: Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, ende eere, ende kracht, Openb. IV: 10, 11. Laat dan nu die gedachten varen, en denkt dat het een nederigheid is die op een wortel van hoogmoed groeit; hoe meer verzekerd, hoe nader bij God en hoe nederiger.

2. Het tweede, daar wij denken dat het wel uit spruit, is, ik denk dat verzekering tegen de waakzaamheid strijdt, ik denk dat ik dan zoo niet zou verlangen naar de genade-middelen. Toen de bruid verzekerd was, toen liep ze, ze laat haar Liefste gaan, en als Hij weg was staat ze op. Ik zou dan zoo waakzaam niet zijn, noch naar de middelen zoo niet snakken. Wij zeggen, hoe kunt gij zoo spreken? Hoe nader bij God, hoe teederder. Gij zoudt dat niet zeggen, als gij de verzekering kreegt. Het kan niet wezen. Als God zich aan u openbaart, gij zult u ook aan Hem openbaren, Joh. I: 21 en 2 Petri I: 8, 10; als in u gevonden wordt dat uw roeping en verkiezing vast is, dat zal u niet ledig noch onvruchtbaar laten, Phil. IV: 7; hebt gij den vrede Gods, die alle verstand te boven gaat? Die zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christo Jezu.'

3. Een derde reden, daar ik denk dat het uit spruit, is deze, als ik zoo vroom was, dan zou er wat kruis voor mij staan. Wat mensch leeft er, die goed doet en niet zondigt? En die verzekerde vromen vallende, vallen erger als een onverzekerde. Ik nu vallende, val zoo zwaar niet als die een pilaar is in het Christendom. Een kind vallende doet zich zoo zeer niet als een groot mensch, als een volwassen man. Ik wil liever wat twijfelen, als ik dan val, zal ik zulk een ergernis niet geven als zoo een verzekerde doet. Ik wil zoo breed niet uitkomen; als een pilaar of eikenboom valt, die geeft meer ergernis als een gekrookt rietje. Niemand is verwonderd als een twijfelende valt, maar als een verzekerde valt, die valt zwaarder. Maar, ik zeg, dat komt van de verzekering niet; die reinigt het harte, en God bewaart ze van struikelen. En moet gij zwaar vallen, God zal u redden en ophelpen. Laat dan niet na te zoeken verzekerig van uwen staat.

Daar hebt gij zoo drie redenen, uit welke het spruit dat de vromen uit eene teederheid niet meer naar verzekeringe staan, en de teekenen van genade en heerlijkheid tot vaststelling van hun staat onder zich laten. 1. Als ik twijfel, blijf ik zoo nederig. 2. Het maakt mij zoo waakzaam en teeder. 3. Een twijfelende vallende, 't doet zoo zeer niet, als van sommigen die zoo voorgeven dat ze genade hebben.

Wij zullen er nog andere redenen in 't toekomstige, zoo de Heere wil dat wij leven, bijvoegen.

De Heere zegene nu dit woord aan ons en aan ulieden, tot Zijne eere, Amen.

HONDERD-TWEE-EN-VEERTIGSTE PREDIKATIE

OVER MATTH. XII: 20, 21,

Waarin nog vier oorzaken verhandeld worden, daar het uit spruit, dat de vromen geen recht gebruik van de kenteekenen maken.

WIJ lezen, Jes. LXI : 9, Allen, die haar zien zullen, zullen ze kennen, dat ze een zaad zijn dat de Heere gezegend heeft. Zet uw harte op dien tekst. Gij leest altemets in de Psalmen, een gouden kleinood Davids, een juweel. Doch men moet dat niet alleen van de Psalmen zeggen, maar men moet het ook van dezen tekst 'zeggen. En niet alleen van sommige dingen in het Woord, maar van het gansche Woord zeggen, dat het beter en begeerlijker is dan goud, ja dan veel fijn goud, Ps. XIX : II. Wat heeft een mensch aan al zijn schatten, als gij nooit een teekentje van genade in hem ziet? Al zijn schatten leveren hem niet één teekentje van genade uit. De wereld mag zeggen, dat is een gezegend man, een gezegende vrouw, dat zijn gezegende kinderen, omdat ze veel goed hebben, maar al hun schatten leveren hun niet één teekentje uit. Dat gezegende zaad is aan heel andere teekenen te kennen. Wij hebben er u drie en dertig maal acht teekenen van gegeven, en wij zijn tegenwoordig hier om u er voor de vier en dertigste maal acht te geven.

Omtrent het bidden, ze hadden wat boven de wereld, zeiden wij laatst, in 't bidden. Welke waren die acht, die wij laatst hadden? Kort: 1. Zij zouden niets durven verkiezen, dat tegen den wille Gods was. Als ze iets verzoeken, 't is zoo naar den wille Gods, niet eene periode is daar tegen in hun gebed. 2. Het tweede was, zij zoeken zeer aangedaan te zijn met een diep gevoelen van hun nietigheid en onwaardigheid, als ze met God omgaan; ik, doode hond, ben onwaardig tot U te spreken. 3. Zij hebben een diep gevoelen van hun onbekwaamheid; wie is, zeggen ze, tot deze dingen bekwaam? 1 Cor. II: 16. Alle onze bekwaamheid is uit

God, 2 Cor. III: 5. Het is alleen van den Heere. 4. Als gij ze ziet bidden, 't is zoo zeer niet met de lippen en mond, maar uit 's harten grond. 5. Zij zouden ook niet gaarne ras uitscheiden van hunnen Vader en Vriend aan te spreken; en als gij hun ziet bidden, wordt de wereld en al zoo klein bij hen, behalve genade; 't is hun niet de pijn waard, als ze God niet hebben. 6. Het zesde was, ze voelen zoo'n stille rust in 't bidden in hun harte, daar valt als een dauw van zegen op hen. 7. Zij beminnen God den Heere wegens de verhooring van hun gebed, en zeggen ik hebbe den Heere lief, want Hij heeft mijne stemme verhoord. 8. Een rechte bidder ziet met zijn harte naar geen zonde, een rechte bidder bemint niet ééne zonde.

Nu, omtrent het gebed zullen wij er u nog acht geven, daar dat gezegende zaad aan te kennen is, met als gij ze maar ziet en beschouwt met opmerkinge.

1. Eerst, al is 't gebed en 't bidden in nog zulk een lagen prijs onder de menschen, 't is evenwel bij hen geschat, en een stuk dat dierbaar is; ja al wierden ze er om bespot, tegengesproken en veracht, ja al wierd het bidden verboden, het zou evenwel met hen zijn gang gaan. Dan. VI, wierd het voor dertig dagen lang verboden; wat doet de vrome Profeet Daniël? Hij liet het niet, hij doet het gebod' des konings niet, al moest hij daarom bij de leeuwen, het was bij hem niet laag, maar hoog geschat. Zoo vindt gij ze in den LXVI en CXLIII Psalm.

2. Dat gezegende zaad is hieraan te kennen, ze zouden bidden niet alleen al wierd het verboden, maar al wierd hun als Daniël gedreigd van een koning, ik zal u laten werpen onder de leeuwen, Dan. VI. Stuitte het hem? Neen al wierd er gezegd, zoo gij bidt, ik zal u vaneen scheuren, of ik zal u vaneen laten scheuren door de leeuwen. De koning zei tegen die drie jongelingen, wilt gij dat beeld aanbidden, dat ik heb laten oprichten, dan is 't wel, maar wilt gij den God van den hemel aanbidden, dan zult gij in uwe broeken, hoeden en mantels gebonden worden, en zoo in den brandenden oven geworpen worden, en ziet dan wie er u uit redt; maar zij hadden zooveel vuur in hun harte, dat ze er niet naar vraagden.

3. Zijn ze altemets eens geesteloos in 't bidden, dat is hun een zware last. Als ze altemets geesteloos en lusteloos zijn in dat werk, dat is een last te zwaar om te dragen voor hen, en ze zouden wel zeggen, is er niet ergens een Aäron en Hur, om mijne handen te versterken, die zoo slap zijn? is er niemand om mij te ondersteunen? Hebr. XII: 12, als ze traag zijn, ze richten wederom op slappe handen en trage knieën, en ze verheffen hun ziele tot God, Ps. LXXXVI: 4.

4. Behalve dat, ze beminnen de gave des gebeds in anderen, en dat medebidden voor anderen. Petrus, gij zijt uit het gevangenhuis, waar zult gij nu in den nacht naar toe gaan? Daar men bad voor hem, daar ging hij naar toe, naar 't huis Maria des moeders Johannes, die togenaamd was Marcus, alwaar velen tezamen vergaderd en biddende waren, Hand. XII: 12. Soldaat, waar zult gij naar toe gaan? Naar mijn kapitein, om te zijn onder 't gebed, Hand. X. Zij beminnen de ure des gebeds; daar was zoo een ure des gebeds, dan gingen ze naar den tempel, Hand. 111: 1. Elk die in 't huis is, die is blijde, dat hij zulk een uurtje genieten mag. Dat is het vierde teeken, ze beminnen dat. 1 Tim. II:1, ik wil dat er gebeden en dankzeggingen gedaan worden voor alle menschen, Hand. XII: 5, daar geschiedde een gedurig gebed voor Petrus, ze kwamen er toe bijeen.

5. Zij beginnen noch sluiten geen een dag als met het gebed; ze bidden in 't begin, in 't midden en in 't einde. Scipio ging nooit naar 't raadhuis, of hij ging eerst naar zijn Godshuis. De wijzen onder de Grieken gingen nooit naar 't raadhuis, of ze gingen eerst hun goden vragen. Zoo is het met dat gezegende zaad; ze zullen geen zaak beginnen of zij vragen eerst hunnen God raad. Zij openen hun winkels noch hun huis niet, voor dat ze hun mond voor God geopend hebben. Ze slaan hunne hand aan geen ding, voor dat ze eerst hun knieën voor God gebogen hebben. Zij sluiten hun winkels of deur niet, ais met het gebed. Eerst gaan ze naar God ; hebt gij God al gezocht? zeggen ze. Wat wilt gij gaan doen zonder Hem? Zij leggen eerst hun harte voor den Heere open. Laat elk onzer zich bezien. Zegt gij niet, Heere, ik kan niets doen, of ik moet eerst mijn mond en hart voor U openen?

6. Het zesde teeken is, wat bidden ze? Zij bidden om genade, om den Heere Jezus, om den Geest, om heerlijkheid meer als om voedsel en deksel; zij binden meer om God als om gezondheid. De wereld bidt om voedsel, deksel, koorn, most; dat, zegt God, noem ik geen bidden, maar 't is als het huilen van een deel wilde beesten. Amos V, daar liggen ze en huilen om koorn.

Maar dat is bidden, o Heere, hoor, o Heere, merk op, o Heere ! vergeef om des Heeren wille, als Dan. IX: 19. En als de Kerke, bekeer ons tot U, Heere, zoo zullen wij bekeerd zijn, Klaagl. V: 21. En, trek mij, wij zullen u naloopen, Hoogl. 1: 4. Vereenig mijn harte tot de vreeze Uwes naam, Ps. LXXXVI: 11. Uw goede Geest geleide mij in een effen land, Ps. CXLIII: 10. Ende en gaat niet in 't gericht met uwen knecht, vers 2. Het is al om God en om een goede gestalte van hun ziele, en niet zoozeer om voedsel en deksel. Daar

is maar eene bede onder de zes om dagelijks brood in het Onze Vader.

7. Het zevende teeken is, als gij hen hoort bidden, 't zal met zooveel nederigheid en ootmoed zijn. Als ze een aalmoes van genade bij den Drieëenigen God eischen, gij hoort ze zulke nederige be-
tuigingen voor God doen en ze hebben voor God een diepen ootmoed en nederigheid. Gen. XVIII zegt Abraham, ik ben maar stof en assche, vers 27. Jesaja zei, wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, Kap. VI: 5. Het zijn zulke lage bidders. En hoe nederiger dat ze zijn, hoe hooger dat ze tot God opklimmen. Die wijze Salomo, die ligt daar op zijn knieën, die zoo een groot koning was, hij klimt door de wolken tot in den hemel met zijn gebed, tot de vaste plaats van Gods woning en God zegt in Zijn tweede verschijning, man, dat gij gebeden hebt dat zal Ik doen.

8. Het achtste teeken, daar dat gezegende zaad aan te kennen is, is dit, zij bidden omdat ze hetgeen ze bidden van God liefhebben, ja ze hebben God zelf lief. Een zondaar bidt ook, maar hij heeft God niet lief. Job vroeg, zal hij zich in den Almachtige verlustigen? Kap. XXVII: 10. Dat gezegende zaad, als het bidt, is niet omzet met vreeze, maar met liefde, omdat ze zien de bemiddeling van den Middelaar Jezus, die door Zijn rantsoen en lijden alles heeft voor hen verworven en teweeg gebracht ; zonder dat, zeggen ze, zou mijn bidden eer tergen wezen. Waarlijk, zoo ik en gij dien Hoogepriester niet wel gebruiken, 't zou net zijn als met den koning Uzzia, hij komt daar zonder Priester om te bidden, God straft hem met melaatschheid. Komt gij zonder den Heere Jezus, zoo hebt gij te wachten de wrake Gods, maar komt gij met dien Middelaar, dan zegt God, ziet hij bidt, als van Paulus, Hand. IX : 11. Gij zult zeggen, had hij dan tevoren niet gebeden ? Ja hij toch, maar hij kwam toen zonder dien Priester, zonder den f-ieere Jezus, toen achtte God hem niet, maar toen hij met dien Priester kwam, toen was het recht bidden, maar tevoren niet.

Daar hebt gij wederom acht teekenen daar het gezegende zaad aan te kennen is : 1. Al was het bidden nog zoo laag geacht, zij stellen er prijs op. 2. Al wierd het bidden verboden en bedreigd, ze zouden evenwel bidden, al zeiden ze, wij zullen u dit en dat doen als gij bidt. 3. Zij bidden niet alleen gaarne voor zichzelf, maar ook met en voor anderen. 4. Ze zijn met een uitermate diepe nederigheid en ootmoed aangedaan. 5. Zij bidden meer om genade als om voedsel en deksel. 6. Zij beginnen er den dag mede, zij zetten hem er mede door en zij eindigen hem er mede. 7. Geesteloos bidden is hun een last. 8. Eindelijk het achtste teeken is, zij komen met hun Priester, den Heere Jezus.

Wij hebben de gekrookte rietjes niet zoeken te breken, daar blijven wij bij en 't rookende lemmetje niet zoeken uit te blusschen, wij blijven er bij, als ze 't zelf niet maar zoeken te blusschen. Wij hebben zoeken in de weer te zijn om aan hen de redenen te toonen, waar 't aan scheelt. Wij hebben een nieuw stuk onder de hand. Gij zeidet, gij predikt zoo kenteeken, maar gij zijt er zoo niet eens in geacht. Dat is geen goed teeken, maar of gij er ons om acht of niet, dat scheelt ons niet. Wij zeiden, vromen zijn hier ook verzuimachtig in om door de teekenen zich niet genoeg te versterken, vele godzaligen hebben daar gebrek in gehad ; dat hebben wij bewezen. Wij zeiden wie dat waren. Wij zeiden nog meer : welke de oorzaken waren, dat onder de vromen dit beklagelijke accident ook gevonden wierd, dat ze de teekenen niet wel gebruikten om daardoor tot besluit van genade en heerlijkheid te komen. Wij hebben toen drie redenen gegeven. Eerst, dat ze bij zichzelf vaststelden, als ze verzekerd waren, dat ze dan zoo nederig niet zouden wezen. Laat ik dan liever als een twijfelende zijn, zeggen ze. Ik meende dat ik mij dan meer zou verheffen en daar schroom ik voor. Maar de hoogmoed komt van de verzekering niet. Dat is een pijl des duivels, of van uw verdorven harte. De aller-verzekerdste is allernederigst en bidden zoo, houdt mij toch terug van trotschheden, Ps. XIX : 14. Een tweede reden was, als ik verzekerd was, zou ik zoo teeder niet leven, daar zou dan misschien wat meer door kunnen, als dat ik twijfel. Hoe kunt gij zoo dwaas zijn ? Hoe meer gij in de nabijheid van den Koning zijt, hoe meer heiligheid gij zult vertoonen, de allervolmaakste staat is de allerheiligste staat. Ja, zegt gij, ik zou dan zulk een achting dikwijls voor de middelen niet hebben, ik zou dan misschien meer uit de kerk en van 't Avondmaal kunnen blijven. Ik zeg, als gij verzekerd zijt, zult gij daar nog veel grooter trek toe hebben. Nog een derde reden, als ik als een verzekerde uitkwam, zou mijn val, zoo ik viel, zooveel zwaarder zijn. En wat man leeft er, die niet en zondigt ? Want als een verzekerde valt, men neemt het hooger als dat een twijfelend kind Gods valt, men neemt het dan zoo hoog niet ; als een man als David, die zoo verzekerd was, valt, men neemt het zoo hoog en wat heeft hij de vijanden doen lasteren ? .

En misschien zal de Heere u voor zware vallen bewaren. Zoudt gij dan niet sterk willen zijn, omdat een sterke vaardiger loopt? De Heere is machtig u van struikelen te bewaren, Jud. vers. 24.

Nu zullen wij er nog een reden drie of vier bijdoen, waar 't uit spruit, dat daar gebrek aan is.

1. Eerst, omdat de zwakken meer compassie en meedoogen onderworpen zijn als de sterken. Een zwak kind vindt meer medelijden in 't huis als een sterke. Zoo ook, die zwak zijn in de genade, neemt ze aan, zegt de Apostel, wij die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen, men moet er compassie omtrent toonen, Rom. XV : 1 en 7. En onze verdorvene natuur luistert daar zoo naar, wij hebben zoo gaarne dat er wat beslag van ons gemaakt wordt, wij hebben zoo gaarne dat wij wat liefde krijgen. Wel, kunt gij dat dan niet leeren, dat het beter is in de wereld benijd als beklaagd te worden ? Ziet het in Job ; wanneer was Job beter, toen hij de struikelde knieën vaststelde, of toen ze tot hem zeiden, nu komt het aan u, wij dienden u nu te komen beklagen? Wanneer had hij het beter, toen hij anderen beklaagde, of toen hij van anderen beklaagd wierd? Wij hebben dikwijls zoo gaarne dat er beslag van ons gemaakt wordt, en daar zijn zulke fijne verdorvenheden in ons harte; men heeft dikwijls gaarne dat er van ons wat beslag gemaakt wordt; en daarom laat men wat na de kenteekenen te gebruiken.

2. Een tweede reden is: andere bewijzen mij dan zooveel hulpe, wat komen er dan al om ons te leiden, te raden, te stieren? Iemand, die slap is in zijn eigen werk van genade te onderzoeken, hij ziet gaarne dat een ander in den arbeid is, ja zij zouden het God en menschen wel moede maken. Maar is het niet beter een jongeling te zijn, die zichzelf en anderen helpen kan, als geholpen te moeten worden? Hoe lange, zeide de Heere Jezus, zal Ik nog bij u zijn? hoe lange zal Ik u nog moeten verdragen? hoe, en hebt gij nog geen geloove ? Paulus zei, ik kan niet tot u spreken als tot geestelijken, maar als tot vleeschelijken, als tot jonge kinderen in Christo, 1 Cor. III : 1. Gij zijt nog als de kinderen die melk van noode hebben, moet ik dan altijd met u bezig zijn? Hebr. V : 11. Ik zeg: 1. De eerste reden is, ik zie gaarne beslag van mij maken en mij beklagen. 2. De tweede reden is, ik zie gaarne dat een ander aan den arbeid is.

3. De derde reden is, zij hebben een gezette gedachte, die ze niet laten varen willen. Als ik verzekerd was, dan zou ik slordig en zorgeloos leven, ik denk dat ik daardoor in een groot verval zou raken, ik wil dan nog liever door moedeloosheid het alles wegwerpen, het werk Gods en de verzekering van Zijn gunste, dan zal ik veel teederder leven. Maar de verzekering zet een mensch aan tot de allergrootste teederheid en tot de allerinnigste godvrucht. De verzekering reinigt het harte. Moeten ze door vuur en door water, ze zijn gewillig, ze oefenen zich in alle deugden.

Laat dan dat varen. Johannes zegt, een iegelijk die deze hope op Hem heeft, die reinigt hemzelve, gelijk Hij rein is, 1 Joh. III: 3.

4. De vierde reden is, ik laat er mij niet aan gelegen. Daar worden groote belofte aan de kleinen gedaan, aan de onverzekerden, en ik zie niet dat er zulke groote beloften aan de verzekerden gedaan worden, en daarom laat ik er mij niet aan gelegen. Wat zegt dan de Apostel Petrus? Dewijl wij zulke groote en dierbare beloften hebben, wij wilden dat wij ze in de vervulling zagen, God heeft ons groote en dierbare beloften geschonken, daarom, zegt hij, benaastigt u om bij uw geloove te voegen deugd, 2 Petri 1: 4, 5. Wat belofte zult gij dan verkrijgen! Wat ruste voor uw ziele! Jezus, die overste Leidsman en Voleinder des geloofs, zal 't bij geen belofte laten, Hij zal de verkwikker zelf van uw ziele zijn, Hij zal u met smeer en vettigheid verzadigen, en u doen drinken uit de beken van Zijne wellusten, en u in 't wijnhuis voeren, en diergelij ke groote dingen. Als gij daar uw oog op hadt, gij zoudt zeggen, laat ik de teekenen gebruiken, of God ze zegende, en dat ik tot sterkte mocht komen. Dat is klaar en ondervindelijk, de verzekering schrikt voor slordig leven, zij kunnen niet een splintertje van zonde dragen, de liefde Gods is hun meer waard. Wat deed Hiskia? Gij hebt mijn ziele liefelijk omhelsd, zeide hij, ik zal nu al zoetjes voortgaan alle mijne jaren. Heere, bij deze dingen leeft men, ende in allen deze is het leven mijnes geestes, Jes. XXXVIII: 15—17. Dat ge bij een groot man ingang had, zou u dat slordig maken? Neen, ge zoudt zeggen, laat ik die liefde niet storen.

Ziet daar de redenen, daar het de vromen uitspruit: 1. Ik ben gaarne klein. 2. Zij willen slap zijn en een ander aan 't werk hebben. 3. Dan zou ik slordig en zorgeloos worden. 4. Ik zie niet eene belofte aan verzekerden.

In 't vervolg nog meer. De Heere zegene dit aan ons tot Zijne eere, om Zijns Zoons wille, Amen.

HONDERD-DRIE-EN-VEERTIGSTE PREDIKATIE

OVER MATTH. XII: 20, 21,

Waarin nog vijf redenen, waaruit het ontstaat dat de vromen de kenteekenen niet meer gebruiken tot vaststelling van hunnen staat van genade en heerlijkheid.

Wij lezen, Jes. LXI:9, Allen, die haar zien zullen, zullen ze kennen, dat zij een zaad zijn dat de Heere gezegend heeft. Wel wat een geluk is dat voor u, volk van God? Gij kunt niet onbekend wandelen, allen die u zien, zullen u kennen, en zij zullen zeggen, dat ge een gezegend volk zijt. Zij konden 't zien, dat Jacob een gezegend man en Ezau vervloekt was, dat Izaäk een gezegend zaad en Ismaëi vervloekt was. Overal, daar dat gezegend zaad kwam wierden zij bekend. Het wordt overal bekend, dat God wat in dat volk gelegd heeft. Mozes' aangezichte glinsterde, Exod. XXXIV : 35. Het volk van God, daar ligt ook zulk een glans op, dat' er hun geen een tegenkomt, die ze met opmerking beschouwt, of hij moet zeggen, daar ligt een glans op, ze zijn gezegend. In al hun bezigheid is het te zien.

Wij hebben u vier en dertigmaal acht teekens gegeven, daar dat gezegende zaad aan te kennen is. De laatste acht waren deze: In 't bidden, daar bleek het in, dat zij een gezegend zaad waren. 1. Zij gingen bidden, al wierd het in hen bespot en veracht, als gij kunt zien in Hanna van Eli ; zij bleef evenzeer biddende, 2. Zij bidden, al wierd 't bidden bedreigd en verboden. Dan. VI, daar was een gebod dat men in dertig dagen niets van eenigen God of mensch bidden mocht, of zij moesten in den kuil der leeuwen geworpen worden, maar dat stuitte Daniël niet. 3. Zij bidden, al waren zij er niet in staat toe, al was hun harte doodig, dan nog richten zij op trage handen en slappe knieën, Hebr. XII: 12. En als ze die niet kunnen zoolang opheffen, zij bidden evenwel, al zouden zij ze laten ondersteunen, gelijk Mozes, wiens handen Aäron ende Hur ondersteunden, de een op deze, de ander op de andere zijde, Exod. VI : 12. 4. Zij beminnen 't in anderen, gelijk als die vrome soldaat, die was onder 't gebed van Cornelius, Hand. X. 5. Zij bidden ook voor anderen, zij heffen dikwijls hun smeekingen voor anderen op, 1 Tim. II : 1. 6. Hun gebed zal meer zijn om genade en heerlijkheid, als om iets dat in de wereld is.

Zij moeten volgens 't vierde gebod wel zes dagen werken, en daar is er maar een om den Heere te dienen, maar zij hebben vijf beden om genade en heerlijkheid, en maar een bedetje voor 't lichaam, in het Onze Vader, en dat is nog met zulke woorden, die de soberheid en de matigheid uitdrukken. 7. Het zijn zulke nederige bidders. Kruipt hun Hoofd als een worm tegen de aarde, en ligt Hij daar en wroet in 't stof; zij liggen mede in 't stof, zij zijn als hun Hoofd. Wat zei Abraham? Ziet doch, ik hebbe mij onderwonden te spreken tot den Heere, den Richter van hemel en aarde, hoewel ik maar stof en assche ben, Gen. XVIII : 27. 8. Zij hebben het gebed lief. De zondaar bidt, maar hij heeft het gebed niet lief. Hij verlustigt zich niet in den Almachtige, Job XXVII: 10. De vromen die bidden uit liefde, en zeggen, ik zal mij verheugen in Uw bedehuis. Ziet, dat zijn acht teekenen van 't gezegende zaad omtrent het bidden. Het bidden is hun leven; zij kunnen niet leven als ze niet en bidden. Van 't bidden moeten ze zeggen, bij deze dingen leeft men, en in allen deze is het leven van mijnen geest, Jes. XXXVIII : 16. Het is de ademtocht van hun leven. Die menschen openen nooit hun vertrek, als zij geslapen hebben, of zij openen eerst hun harte voor God, of zij moeten een bijzonder extra-ordinair voorval hebben.

Daar hebt gij de vier en dertig maal acht teekenen van 't gezegende zaad. Hier in de honderd drie en veertigste predikatie zullen wij u voor de vijf en dertigste maal acht teekenen geven, en dewijl dat gezegende zaad, evenals hun Hoofd, zulke groote en doodelijke en wreede vijanden heeft, ook wel hun naastbestaanden, om het werk Gods dat in hen is, zoo moeten wij hen bezien in hun conversatie omtrent hun vijanden, en daar zullen wij dan ook acht blijken van geven.

1. Het eerste teeken is, dit gezegende zaad is hieraan te kennen, dat zij voor hun grootste vijanden in 't verborgen nog kunnen bidden, en als 't pas geeft ook wel in 't openbaar. Is 't dat hun vijand hen vloekt, zij zegenen hem, zij bidden er voor in 't verborgen, en in 't openbaar. De Zaligmaker, hun Hoofd, heeft hun daar een voorbeeld van gegeven. Hoe menigmaal bad Hij voor de overtreders in 't verborgen! Hij deed het ook in 't openbaar aan 't kruis; Vader, zeide Hij, vergeef het haar, Luc. XXIII : 34. Dit volgde Stéphanus na; ik zie den Zone Gods staan, zeide hij, aan de rechterhand des Vaders, en als hij tot Hem zeide, Heere Jezus ontvang mijnen geest, zoo zeide hij ook, Heere, en reken haar deze zonde niet toe, Hand. VII : 59, 60. Niet alleen bidden ze er heimelijk voor, maar ook openbaar.

2. Als het God belooft hun vijanden zoo te bezoeken, dat hun smarten zwaar zijn, zoo kunnen zij er wel over voor God weenen. Ps. XXXV : 13 zeide David, als mijn vijand zoo ellendig was, als hij krank was, een zak was mijn kleed, ik kwelde mijn ziel met vasten. De Zaligmaker, als Hij de stad Jeruzalem genaakte, zoo schoten Hem de tranen over Zijn wangen; daar staat Hij en schreit voor de poorte van Jeruzalem, Luc. XXI : 41. Als David hoorde de ellende van Absalom, zoo riep hij uit, ach mijn kind ! mijn zone Absalom, mijn zone, mijne zone Absalom ! och dat ik voor u gestorven ware, Absalom mijn zone, mijne zone ! 2 Sam. XVII: 33. Hij schreide heimelijk en openlijk. Ik zeg, zij schreien heimelijk en openlijk er over en heeft hun vijand smarten, zij kwellen er zich over, 't doet hun zeer, zij zouden er God wel met tranen over zoeken.

3. Het derde teeken, in 't verkeer met hunne vijanden, daar zij in toonen dat zij een gezegend zaad zijn, is, zij kunnen zoo ongeveinsd bidden om hun bekeering en zij zeggen tot God, wat een ongelijk ze mij en Uw volk aangedaan hebben, zoo zagen mijne oogen niet liever als hun bekeering. Daar staat die groote Paulus voor Agrippa, Festus en Bernice; de koning krijgt eenige bewegingen; zijt gij bewogen, koning ? Ja, ik zou bijna wel overkomen. Wat doet hij ? Hij wenscht dat niet alleen bijna, maar geheellijk de koning, Festus en Bernice, dat aanzienlijk gezelschap, ja ook allen die hem hoorden, wierden gelijk als hij, uitgenomen die banden en boeien ; ik wensch, zeide hij, dat gij allen mocht worden als ik, uitgenomen de boeien die ik aan heb, ik wensch hartelijk om uwe bekeering, Hand. XXVI : 29. Paulus zeide, Rom. X : 1, Broeders, de toegenegenheid van mijn harte en 't gebed dat ik tot God voor Israël doe, is tot hare zaligheid.

4. Het vierde blijk van 't gezegende zaad in 't verkeer met hun vijanden is, 't ongelijk, dat iemand in 't particulier hun aangedaan heeft, dat kunnen zij gemakkelijk passeeren ; ik doe, zeggen zij, God zooveel ongelijk en ik bid dagelijks, vergeef ons onze schulden, gelijk wij ook vergeven onze schuldenaren, Matth. VI : 12. Ze zijn meer bedroefd dat zij zoo tegen God gezondigd hebben en als ze zich teveel vernederen willen voor hen, doet het hun zeer. Gen. L., daar komen Jozeph's broeders tot Jozef en zij zeggen, ei, vergeef toch de overtreding uwer broederen ende hare zonde, wat zij u kwaad aangedaan hebben, vs. 17, Jozeph schreide en hij zeide: zou ik u goed gedaan hebben, als mijn vader leefde en zou ik u nu kwaad doen na zijnen dood? Ik zal u zooveel goed doen als toen hij leefde.

5. Het vijfde teeken is, dat zij rechtuit kunnen achtung voor

hun gaven hebben. Zij zien gaven in hun vijanden, daar zij achting voor hebben. Hoe vijandig de Joden tegen de Heidenen waren, als die hoofdman verlegen was, zoo komen de Joden en zij doen een goed woord voor hem en zij zeiden tot Jezus, hij is waardig dat Gij hem dat doet, want hij heeft ons volk lief ende hij zelve heeft ons de Synagoge gebouwd, Luc. VII : 4, 5. David achtte de wijsheid van Achitophel, al was hij op verre na de beste niet ; de raad van Achitophel was alsof men Gods Woord gevraagd had, zoo bij David als bij Absalom.

6. Het zesde teeken in 't verkeer omtrent hunne vijanden is, zij kunnen 't wel lijden, al is 't dat hun vijand hen laakt en veracht, zonder zich er teveel over te verslaan. Laat hem vloeken, zeide David van Simeï tot Abisai, 2 Sam. XVI: 10. Zij zullen zich weinig over huns vijands oordeel verslaan.

7. Het zevende teeken is, als hen iemand in 't particulier verongelijkt had en God stelde ze in staat om den smaad en ellende te vergelden, die zij hun hadden aangedaan, zij zullen 't niet doen. Wel David, nu zijt gij in staat om Saul het betaald te zetten, snijdt hem den kop af, zij zullen u nu niets doen, zij liggen daar altemaal en slapen, daar zal u nu niemand najagen. Neen, zegt hij, dat komt God toe, ik wil in de zaak van God niet trappen. Al stelde ze God in staat om smaad en ellende te vergelden, dat gezegende zaad zegt, ik wil niet. Ik wil wel een blijkje geven, zeide David, om den koning te overtuigen dat hij in mijne hand was, door de slippe, de spiese, de waterflessche te toonen, maar ik wil mijzelfen aan hem niet wreken, want daar is geschreven, Mij komt de wrake toe, Ik zal 't vergelden, zegt de Heere, Rom. XII : 19.

8. Het achtste teeken is, als uw vijand u kwaad gedaan heeft en hij kwam in ellende, gij zoudt toeschieten om hem te verkwikken naar ziel of lichaam. Als uw vijands beest onder de pakken ver-smacht, verlaat het uwe en gaat, helpt hem, zeide de Heere Jezus, van zijn kwaaddoen zult gij door uw goetdoen hem overtuigen. Indien uw vijand hongert, zoo spijzigt hem; indien hem dorst, zoo geef hem te drinken, want dat doende zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hopen, zei Paulus, Rom. XII : 21. Zal ik ze slaan, zeide Achab tegen Eliza? Neen, zeide de Propheet, al hebben ze mij komen zoeken, gij zult ze door uw goetdoen van hun kwaad overtuigen. Wat zal ik ze dan doen, zeide Achab? Wat? Zet hun een goed maal eten voor en laat ze gaan.

Ziet, daarin straalt uit, dat ze een zaad zijn dat de Heere gezegend heeft. Zoo deden de eerste Christenen. Ik heb gelezen van een geleerd man, die zeide, ik vind dat zoo onder de Christenen

niet, daar besluit ik uit, òf wij zijn geen ware Christenen, òf daar zijn er geen. Dat besluit nemende, zoo laat God hem geen rust; gij moogt een besluit maken dat gij onder de rechte Christenen niet zijt, zijn er daarom geen ?

Gewisselijk daar zijn er, zeide God. Dat wrocht zoo in mij, zegt hij, dat ik het besluiten moest. Ik ging snuffelen in alle boeken en oudheden, ik zocht in de oudheden der eerste Christenkerk, en toen viel ik voor God neder en zeide, daar zijn er, die daar zulke blijken getoond hebben voor heel de wereld, en ik zeide tegen mijn harte, zoek ook zoo te zijn. Heeft God dat zaad zoo gezegend, moeten zij nu anders zijn, moeten ze nu opvliegen tegen hun vijanden? Neen, liever schreien om hun bekeering, en zich kwellen over hun smart. Ze bidden in 't verborgen en in 't openbaar voor hen; het ongelijk kunnen zij gemakkelijk passeeren; ze hebben achtinge voor hun gaven; laken zij hen, ze verslaan er zich niet teveel over; al waren ze in staat om 't ongelijk te vergelden, ze laten dat aan God; waren zij in ellende, konden ze, ze zouden ze helpen.

Geliefde toehoorders, wij waren in 't stuk, dat wij onder de hand genomen hadden om te zien, om de kenteekenen wel te gebruiken. De Heere Jezus wil de gekrookte rietjes niet breken, noch de rookende vlaswiekjes niet uitblusschen, wij willen het ook niet doen. De Heere zegt min, en Hij meent meer, Hij wil ze ondersteunen en aanblazen, wij ook.

Daar waren er die zeiden, Predikant, weet gij wel dat ze het zoo kwalijk nemen, dat gij altijd zoo van teekenen van genade spreekt? Dat zullen ze niet doen als ze in de helle liggen; dan zullen ze het van zichzelf kwalijk nemen, dat ze het zoo kwalijk opgenomen hebben; daarom temin of temeer. Heere Jezus, de Pharizeën nemen het zoo kwalijk, dat Gij zootegen hen aan predikt. Daarom temin of temeer, de Heere liet het er niet om. Die in de helle zijn beklagen het zich, en op het doodbed, die het in hun leven kwalijk genomen hebben. Gods volk gebruikt de teekenen, en zoekt er door tot verzekering te komen. Wij hebben gezegd, de wereld is hier verzuimachtig in, en waarom doen zij het niet? Omdat ze hun hand op een ledige plaats slaan. Ik ben al ontsteld genoeg, zeggen ze, zonder dat. Maar het is droevig, dat dat accident, ook in vromen gevonden wordt. Wij zeiden, zijn de vromen daar ook verzuimachtig in? Gebruiken ze die teekenen niet tot verzekering van hun genadestaat? Wat is daar de reden van, dat zij ze niet gebruiken, om hun roeping en verkiezing vast te maken? Wat scheelt er? Gaat eens in uw

hart, doorgrondt het eens, ziet waar het u uit spruit, waarom gij verzuimachtig zijt.

In de honderd een en veertigste Predikatie hebben wij dat uitgesproken. Het was een ingebeelde nederigheid. Zij vreezen dat zij dan hoovaardig zouden zijn. Wij zeiden, hoe meer verzekerd, hoe nederiger; zij smelten er over weg. Boven dat, als zij verzekerd waren, dachten ze dat ze zoo heilig niet zouden leven, dat ze dan slordiger zouden zijn. Hoe kan onze vijand het alzo beleggen! Daar leeft niemand heiliger als de verzekerden, ze zetten een wacht aan hun harte in alles. Eindelijk, ik vrees, dat ik nog zoo vervallen zal, en een verzekerde valt zwaarder als een onverzekerde, Gods volk wordt er meer door bedroefd, daar is grooter smarte over, die laag valt bezeert zich zoo niet, als die hoog valt. Zijt gij verzekerd, de Heere zal u van struikelen bewaren.

In de honderd twee en veertigste Predikatie zeiden wij dit wel de reden te zijn. Sommige vromen, ach! ze zijn zoo gaarne in 't beklag, ze hebben gaarne dat er wat beslag van hen gemaakt wordt. Wij zeiden, 't is beter benijd als beklaagd; 't is beter groot en verzekerd te zijn als klein en onverzekerd. Boven dat, vromen, die aan dat droevig accident zijn, als ik onverzekerd leve, zeggen ze, dan maken anderen zooveel werk van mij; als ik verzekerd was, zouden er zooveel niet naar mij toe komen loopen, om mij te onderrichten en te ondersteunen. Maar 't is beter zelfs een tonge der geleerden te hebben om anderen te onderrichten, als onderricht te moeten worden. Een derde zeide, ik vrees dat ik dan zorgeloos zou worden, als ik verzekerd was. Daar zijn, zeiden we, geen grooter vijanden van de zorgeloosheid als verzekerden. Ziet het in de wereld zelfs; hoe meer goed iemand heeft, hoe zorgvuldiger hij is om het te bewaren. Wij zeggen, 't is een groote onkunde in u. De verzekerden hebben ook groote beloften voor zich, denkt gij maar dat ze al maar voor de kleinen zijn? Neen, hun ziele zal wezen als een gewaterde hof, zij zullen ruste voor hun ziele vinden. Toen was ik in zijne oogen als een die vrede vond, staat er Hoogl. VIII: 10. Gij zult in de binnenkameren geleid worden, gij zult vrede en blijdschap hooren.

Nu zullen wij nog een reden vier of vijf er bijvoegen, waarom ook vromen daar verzuimachtig in zijn. Het spruit:

1. Eerst, uit onkunde tusschen gaven en genade, de een kan door de genade Gods zoover gebracht zijn dat hij verkwikt en vertroost leeft, en de ander veracht den dag der kleine dingen, omdat hij zoover niet gekomen is als anderen. Als de tweede Tempel gebouwd wierd, zij schreiden, en de anderen waren blijde,

Ezra 111 : 12. Wat behoef ik mij te pijnigen om naar verzekering te staan, ik zal ze toch niet krijgen, en zoo ik al iets bezit, 't is een kruimpje van genade; het is hun al te klein en al te gering. En erkendet gij het kleine, God zou u grooter geven, het zou een geheele hoop zijn.

2. Een tweede reden is, ik leve in zeer vele dagelijksche schrikkelijke tentatiën, mijn God, wat voor pijlen ! hoe gaat die helsche leeuw rondom mij ! ik leef in schrikkelijke tentatiën ! dan is 't geen tijd van verzekering van genade. Ais uw huis in den brand stond, zou het dan geen tijd zijn om er wat van uw goed uit te halen; is het in tentatiën geen tijd om verzekerd te leven? Het is waar, in tentatiën ligt het wel wat overhoop; maar zult gij daarom zeggen, ik ben het al kwijt?

3. Eene derde reden is: ik wil het smoren, en opkroppen, en zwijgen. De gedachten vermenigvuldigen dan, en de woorden verminderen, 't sap wordt dan veranderd in zomerdroogte, zoodat gij zegt, de geest mijns buiks benauwt mij, ik moet voor mij spreken opdat ik lucht krijg. En onder het bestuur van God krijgen zulken altemets zulk een goed antwoord, dat zij er door tot geloof en verzekering raken. Hoe zijt gij zoo droevig, zeide de Heere tegen de Emmausgangers? Wat moesten zij zeggen? En was ons herte niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op den weg, ende als Hij ons de Schriften opende ? Luc. XXIV : 32. Als gij spreekt, uwe raadselen zullen ontdekt worden.

4. Een vierde reden is: ja mijne tentatiën en injectiën zijn zoo venijdig, zoo zondig; ik denke niet dat het met genade bestaan kan; wist gij eens hoe duivelsch en zondig dat ze zijn, van God, tegen God, tegen het Woord; ik denke 't zoo venijnig te zijn, dat dat met geen genade bestaan kan. En gij begrijpt niet dat het zelfs met volmaaktheid bestaan kan, venijnige tentatiën. Dat kwam den tweeden Adam, den Heere Jezus voor, die in een staat van onherroepelijke volmaaktheid was. Het kan met volmaaktheid bestaan, schrikkelijke tentatiën ; hoe meer genade, hoe meer pijlen; hoe hooger boomen, hoe meer winden van de hel. Hadt gij geene genade, hij liet het huis wel in vrede, Luc. XI: 21.

5. Een vijfde reden van dat droevig accident zijn de dagelijksche struikelingen, zwakheden en zonden. Hoe zou zoo een, zegt gij, durven denken aan verzekering ? Ik ben lusteloos en traag, ik kan God laten varen, ik ben dartel ; hoe zou zoo een aan verzekering durven denken? Ik val in zulke schrikkelijke zonden, zevenmaal des daags, ik durve aan geen verzekering denken. O, dat gij eens

in de Schrifture zag de vriendelijke geneigdheid Gods in Christus tot Zijne kinderen, zelfs in de dagelijksche struikelingen, als ze tegen hun wille zijn, al moesten zij zeggen, ik ben bovenmate zondig, ik ben vleeschelijk verkocht onder de zonde, daar woont niets goeds in mij! Zaagt gij die groote geneigdheid, gij zoudt op de gerechtigheid van Christus steunen. Dat zal 't verbond niet breken, door de genade Gods zal 't u vergeven worden. Denkt toch met uw harte aan die vriendelijke geneigdheid Gods in Christus, en hoort hoe Hij u toeroept, o Mijne schapen, schapen Mijner weide, gij zijt menschen, maar Ik ben uw God, Ezech. XXXIV : 31. Ik zal ulieder afkeeringen genezen, Ik zal u vrijwillig liefhebben, want Mijn toorn is van u gekeerd, Hos. XIV : 5.

Daar hebt gij acht teekenen van het bidden, en van het verkeer met de vijanden; en vijf redenen van 't verzuim. Maak er uw gebruik van. In het toekomende nog meer teekenen.

De Heere zegene dit tot Zijne eere, om Zijns Zoons wille, Amen.

HONDERD-VIER-EN-VEERTIGSTE PREDIKATIE

OVER MATTH. XII: 20, 21,

Waarin nog zes beletselen, daar het uit ontstaat, dat de vromen niet meer werk maken om door 't gebruik der kenteekenen tot vaststelling van genade en heerlijkheid te komen.

ALLEN, die haar zien zullen, zullen ze kennen, dat ze zijn een zaad dat de Heere gezegend heeft, Jes. LXI : 9. Al wie ze ziet, en wie ziet Gods volk niet al? God ziet hen, de Engelen zien ze, de vromen zien ze, de duivel ziet ze, en ze bezien zichzelf. En al die ze ziet, ziet dat er wat groots van den hemel op hen ligt, zoodat zij moeten zeggen, dat zijn recht gezegende lieden. Al waren het de hoogste menschen, die met hun mond zeiden, wij willen niet met u leven, hun oordeel zegt, wij willen met u sterven. Ja al weet het gezegende zaad somtijds het zelf niet. Ze zijn wel dat zij moeten zeggen als David, Ps. IV: 4, Wetet toch, dat de Heere mij zich tot een gunstgenoot heeft afgezonderd. Ik weet, zegt Paulus, in Wien ik geloof hebbe, 2 Tim. I: 12 ; mij is barmhartigheid geschied, 1 Tim. I: 16. Zij spraken niet altijd van zichzelf als in den derden persoon, maar ook wel in den eersten persoon, mijn Liefste is mijne, en

ik ben de Zijne; Hoogl. II: 16, de Heere is mijn deel, Klaagl. 111: 4.

Wij hebben u laatst voor de vijf en dertigste maal acht teekenen gegeven van het gezegende zaad. Laatst bezagen wij deze in hun godvruchtig verkeer omtrent degenen die hun kwaad gedaan hadden in het particulier.

Wij zeiden, daarin toonden ze, in deze acht blijken, dat de zegen op hen rustte als dauw op een tak. 1. Het eerste blijk was, ze zouden dan niet alleen rusten in 't verborgen, maar gaf het pas ook in 't openbaar voor hun verongelijker bidden. 0, ze zouden er den Heere voor aanroepen. 2. Als die hun beleedigd hebben onder een drukkende hand Gods zijn, ze kwellen er hun ziel over als David, Ps. XXXV : 13, Als zij krank waren, zeide hij, zoo was een zak mijn kleed. 3. Zij kunnen zoo ongeveinsd voor het aangezicht van God, ja voor het aangezicht van hun haters om hun bekeering bidden. Koning Agrippa, zeide Paulus, kon ik uw ziel vangen, ik deed het, ik wou dat gij en uw geheele gezelschap was gelijk als ik, uitgenomen deze banden, Hand. XXVI : 24. 4. Zij kunnen het ongelijk hun aangedaan, gereedelijk vergeven. Zij zeggen, de Heere Jezus heeft mij leeren bidden, vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren, en hoe zou ik dat durven bidden' als ik niet gaarne vergaf? 5. Zij achten de deugd, al was 't in hun vijand. 6. Als hun hater hen haat, zoo verslaan zij er zich zoo zeer niet over. Toen zij spottende zeiden van de Apostelen, ziet eens wat er gaans is, ze zijn vol zoeten wijns, het is een deel dronkenmansdevotie, versloegen zij zich wel ? Neen, zij waren moedig als leeuwen, zij staan altemaal op en zeggen, Joodsche mannen, het is geen dronkenmansdevotie, wij zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt, Hand. II: 13-15. 7. Al stond het in hun vermogen, ze schande of leed aan te doen, ze zouden het niet doen. Laban zeide tot Jacob, Gen. XXXI : 29, Het was in mijn vermogen, in de macht van mijne hand, ulieden kwaad te doen, maar God heeft het mij belet, ulieder vaders God heeft tot mij gisteren nacht gesproken, zeggende, wacht u van met Jacob te spreken ofte goed, ofte kwaad. Zoo zegt een kind van God, ik vermag het niet vanwege de vreeze mijns Gods. 8. Het achtste was, als God ze gelegenheid gaf, ze zouden voor het leed hun aangedaan hun goed doen en alzoo zouden zij kolen vuurs op haar hoofd hopen, Rom. XII:20.

Nu zullen wij er u voor de zesendertigste maal acht geven en dat zal zijn omtrent de kennisse van dat gezegende zaad. Die acht zullen wij ook wat uitbreiden en dat zal zijn omtrent de kennisse van God en Goddelijke dingen.

1. Eerst, hun kennis is van wezenlijke, zaken. Zij houden zich niet op als met wezenlijke dingen van de verborgenheid der godzaligheid. Waar hoort gij ze van spreken? Van genade, in haar begin, in haren voortgang en groei, en van de gruwelijkheid der zonden. Gij hoort ze spreken hoe God in Christus door den Geest werkzaam is om uitverkorenen zalig te maken. Zij beschouwen zoo den Drieëenigen God in 't aangezichte van Jezus Christus. Zij melden de Goddelijke goedertierenheid: Ik hebbe niet voorgenomen iets te weten onder u, zeide Paulus, dan Jezum Christum en dien gekruist, 1 Cor. 11: 2. Paulus, gij hadt immers nog zooveel kennis en wetenschap? Ja maar die woog mij zoo niet. Die die andere kennis maar hebben, dat zijn maar papieren letter-Christenen. Ja al was het een Predikant van nog zulk eene hooge schole, als hij een eenvoudig kind Gods hoort spreken van dat interieur, van die ophanging van wapentuigen, van het gebruiken der wapenen, van die innige geestelijke bewerkingen, dan moeten zij zeggen, waar halen het die menschen vandaan? Zij hebben een tong der geleerden gekregen, Jes. L : 4. Waar haalde het een Jozeph vandaan? een Daniël? de Apostelen? Daar houden zij zich alleen mede op, hoe zij zich hier zullen gedragen en zich in de gunste Gods houden.

2. Het tweede teken, daar dat gezegende zaad aan te kennen is, dat is omtrent de oorzaak van hun kennis. De wereld zegt dikwijls, waar halen het Gods kinderen vandaan? Daar moet van gezegd worden, vleesch en bloed en heeft u dat niet geopenbaard, Matth. XVI : 19. De Heere Jezus zeide tot Zijnen Vader, Ik danke U Vader, Heere des hemels ende der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen ende verstandigen verborgen hebt en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard. Ja Vader, alzoo is geweest het welbehagen voor U, Matth. XI : 25, 26. Weet gij waar zij het vandaan halen? Van die belofte, die in hen vervuld wordt, alle Uwe kinderen zullen van den Heere geleerd zijn, Jes. LIV : 13. Zij hebben de zalvinge van den Heiligen Geest, die hen van alle dingen leert en toont dat ze zoo gezegend zijn, 1 Joh. 11: 20 en 27. De oorzaak daarvan is niet door de natuur, of door eenig menschelijk middel, maar door 't Woord en den Geest, door de genade Gods.

3. Hun kennis van zaken, zich in de tegenwoordigheid Gods stellende, verwekt in hen zulk een blijdschap, ze zijn er zoo mede ingenomen, 't maakt hen zoo vroolijk. Hoogl. 1: 4, wij zullen ons verheugen ende verblijden. Uwe geboden verkwikken en verblijden mij, ik ben er zoo blijde over, Ps. XIX : 9. Uw Woord is mij tot blijdschap, het is mijns harten vreugd en vroolijkheid. Als zij in

de tegenwoordigheid Gods zijn, daar zij vrij zijn, ze zingen. Ach Heere, zeggen ze, hoe blijde ben ik, hoe blijde maakt Gij mij met Uw Woord! Tijdgeloofts-blijdschap is heel anders; die zouden het zich laten aanglijen, al hadden zij geen een teekentje van eigendom. Ezra II, daar kwamen Joden, die zeiden, dat ze van het Priesterlijk geslacht waren; daar gaan ze de lijst nazien, maar hun naam werd niet gevonden; toen wierden ze als onreinen van het Priesterambt geweerd. Zoo is het met het tijdgeloof, zij zullen als onreinen afgeweerd worden.

4. Hun kennis heeft en ontsteekt in hen zulk een liefde tot God en het Woord boven alle andere dingen, zij gaat alle andere liefde te boven. Ps. CXIX: 47, hoe lief hebbe ik Uwe Wet! ik kan die liefde niet uitdrukken Jer. XV: 16, Als Uwe woorden gevonden zijn, zoo heb ik ze opgegeten ende Uw Woord is mij geweest tot vreugde ende tot blijdschap mijns harten.. Een zon geeft licht en warmte; zoo is het met hun kennis, zij gaat met liefde gepaard. De maan geeft licht, maar zij is koud; hun kennis is met geloofslicht en warmte gepaard.

5. Het vijfde teeken is, in de zaken, die zij kennen, hebben ze zulk een zoeten smaak, 't is zoo heerlijk en zalig, zeggen zij, 't Woord te kennen in de ondervindinge. Dat is eten, ik ete van 't verborgen manna, mijn kennen is eten, 't is zoeter dan honig ende honigzeem, Ps. XIX: 11, Ik nam die rolle, en ik at ze op, ende het was in mijn mond als honig vanwege de zoetigheid, zei de Profeet Ezechiël, kap. III: 3, Als ik den Bijbel zie, zegt het gezegende zaad, mijn harte brandt, ik kusse het, als ik het hoore prediken. O God, mijn harte brandt, hoe lief heb ik Uw Woord! De prediker was wijs, hij leerde het volk wetenschap, hij zocht aangename spreuken in orde te stellen, Pred. XII: 9.

6. Die kennis neigt en buigt hun harte tot een gestadige gehoorzaamheid aan dat kostelijke Woord. Mijne kennis is tot verbeteringe, zei David, opdat ik tegen U niet zondigen en zoude, Ps. CXIX: 11. Joh. XVII: 17, bad Christus; heilig ze in Uwe waarheid. Joh. VIII: 32, De Waarheid zal u vrij maken. Zij heiligt en reinigt het harte en den wandel. Zij beteugelt de verdorvenheid, dat ze niet buiten of tegen het Woord doen. Tot de Wet en tot het getuigenis; zoo zij niet spreken naar dezen Woorde, 't zal zijn dat ze geen dageraad zullen hebben, Jes. VIII: 20. Het roept hen al tot een godzaligen wandel. Want de zaligmakende genade Gods is verschenen alle menschen, ende onderwijst ons, dat wij de goddeloosheid ende de wereldsche begerlijkheden verzakende, matiglijk, enderecht-

vaardiglijk, ende godzaliglijk leven zouden in deze tegenwoordige wereld, Tit. II: 11, 12.

7. De kennis maakt hen nederig. Paulus zegt wel de kennis maakt opgeblazen, 1 Cor. VIII: 1 ; maar dat zegt hij niet van deze, maar van zulk eene kennis, die ontbloomt is van reïne liefde en rechte godvreezendheid. Petrus zegt, God wederstaat de hoovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade, 1 Petri V: 5. Dat weten zij, en dat maakt hen gezeggelijk en nederig. O Heere, zeggen zij met David, mijn harte is niet verheven, noch mijne oogen en zijn niet hooge; ook en hebbe ik niet gewandeld in dingen mij te groot ende te wonderlijk. Zoo ik mijne ziele niet en hebbe gezet ende stille gehouden, gelijk een gespeend kind bij zijne moeder! mijne ziele is als een gespeend kind in mij, Ps. CXXXI:1, 2.

8. Die kennis gaat gepaard met veel zekerheid en vertrouwen. Ze zijn niet als de baren der zee, maar zij staan vast. Het is het Woord van Een die niet liegen kan, 't is een getrouw Woord, aller aanneming waardig, 1 Tim. I : 15. Allerliefste Heere, ik mag niet twifelen, want het is van God, die de Waarheid is, 't gaat gepaard met zekerheid en vertrouwen. Allerliefste Heere, dat gaat op Uw Woord af, met die staf kom ik alles door, of 't iemand ziet of niet, mij geschiede naar Uw Woord, ik zal wel uitkomen, ik ga op een weg, die God in Zijn Woord geopenbaard heeft.

Ziet daar wederom acht blijken. 1. Ik zeg, zij zoeken wezenlijke dingen te kennen, daar houden zij zich alleen mede op, ze zoeken alleen de eere Gods, en niet der menschen, zij hebben niet met het kaf en stroo te doen. 2. De oorzaak van hun kennis is God, en niet studie of lezen. 3. Zij hebben een kennis gekregen in de tegenwoordigheid Gods. 4. Zij voelen licht en warmte in hun harte. 5. Het Woord met liefde te kennen is te eten en te proeven en te smaken hoe goed dat God is. 6. Die kennis buigt en neigt hen tot een gestadige gehoorzaamheid. 7. Ook tuimelt door die kennis neder alle opgeblazenheid, en zij brengt in hen alle gezeggelijkheid, zoodat ze zijn als een gespeend kind. 8. Eindelijk, gaat die kennis gepaard met veel zekerheid en vertrouwen, en zoo gaan ze er op af naar de eeuwigheid. Als 't God belieft, zullen wij er in 't vervolg acht over de kennis van een kind Gods bijvoegen.

Geliefden, gij zult zeggen, zooveel blijken en zooveel teekens van den genadestaat te prediken, hoe komt het dat Gods kinderen daar geen meer gebruik van maken tot verzekering van genade en heerlijkheid? Gods kinderen hebben hierin een droevig accident. De wereld zegt, wij nemen 't niet wel, dat ge altijd zoo van de teekens

van genade en heerlijkheid spreekt. Wereld, ge zijt niet wijzer, daarom te min of temeer, als God u bewerkt, zult gij 't ook wei nemen. Maar vromen, gij zijt hier ook schuldig en verzuimachtig in.

In de honderd een en veertigste predikatie hebben wij er u drie redenen van gegeven. 1. Eerst zeidet gij, als ik verzekerd was, dat zou mij hoovaardig maken. 2. Als ik niet verzekerd ben, dat maakt mij nederig. 3. Als ik voorgaf dat ik zooveel bezat, en ik viel, dan zou ik zooveel te grooter ergernis geven.

In de honderd twee en veertigste predikatie gaven wij nog eenige redenen, te weten deze, 1. Als men zoo twijfelachtig leeft, dan wordt er beslag met ons gemaakt. 2. Ja als men zoo twijfelende en zoo klein is, dan komen er anderen om ons te helpen, en wij zien zoo gaarne anderen in 't werk. Is het dan niet beter, zeiden wij, een jongeling te zijn als een kind? 3. Wij vreezen, als wij verzekerd waren, dat wij dan zorgeloos zouden worden. 4. Een vierde reden was, zij zagen niet de groote beloften, die er aan de verzekerden gedaan Wierden, dat hun ziele zou zijn ais een gewaterde hof, Jer. XXXI : 12.

In de laatste, de honderd drie en veertigste predikatie, hadden wij nog eenige redenen van de traagheid en loomheid van Gods volk om tot verzekering van genade en zaligheid te komen. 1. Zij erkenden niet wat God aan hen geschonken had, of zij kenden 't geschenk Gods niet, zij verachtten den dag der kleine dingen. 2. Zij kregen tentatiën, verzoekingën des duivels. 3. Een derde reden was, zij smoorden de tentatie en zij zwegen dat zij borsten. Hadden zij gesproken en hun zaak aan een ervarene ontdekt, misschien waren zij gered. 4. De injectiën waren zoo vurig, dat zij zeiden, ach God, ik ben zoo goddeloos, ik ben bekommerd dat ik geen genade heb. 5. Na de bekeering ben ik zoo zondig, hoe is 't mogelijk dat ik zou tot verzekering of troost komen, dat ik zaligheid hierna zal hebben en genade hier?

In deze honderd vier en veertigste predikatie zullen wij u nog eenige redenen geven van deze hunne traagheid en loomheid.

1. In de eerste plaats, ze zijn altemets bezet met zwaarmoedige humeuren, 't welk een ziekte des lichaams kan zijn, dan ook wel een ziekte der ziele wordt; altijd te treuren, en komt er iemand om hen te troosten, ach zeggen zij, gij zijt mij een moeielijke vertrooster, wat baat het of gij mij troost toedient? ik vreeze, dat gij mij maar pleistert met looze kalk en mijn wonde op 't lichtst zoekt te genezen. Ze zijn altijd zoo treurig, zoo melancholiek, zoo verlegen, dat ze er ziek van worden. Komt er iemand om hen op te richten, ik heb u niet lief, zeggen ze. Komt er iemand

die zwaarigheid maakt en zegt, gij moet omzien, ik heb u lief, zeggen ze, maar die hen op wil richten niet. Die zwaarmoedig zijt, wel vertrouwd God den Heere uwe zaken toe ; Hij geeft elk niet evenveel gezondheid naar 't lichaam, ook niet evenveel licht naar de ziele ; de eene gaat gebogen, de andere is een held; de eene helt tot treuren, de andere is weer anders.

2. Die met dat beletsel bezet zijn, dat wordt hierdoor bezwaard; zij gelooven 't niet, zij zeggen, ze hebben geen zwaarmoedig humeur, ze zouden schrikken om het kwijt te worden. Daarbij komt, ze zien naar geen hulpe, of zij verwerpen ze, zij meenen dat ze zoo wel zijn, ik schreie Heere, zeggen ze, tot U, maar Gij antwoordt mij niet ; ik sta, maar Gij acht niet op mij, Job XXX: 20, dringt niet aan om mij te troosten, mijne verkwikking is in droefenis, als Jer. VIII : 18. Zij rekenen 't voor iets goeds, ze zouden dat niet gaarne kwijt zijn, ze zijn dispuiteerziek, ze houden 't met die 't met hen eens zijn.

3. Een derde reden, daar 't aan schort, is, dat ze bezet zijn met een zondige humeurs-nijdigheid, hebbelijkheid, ontevredenheid, nooit vergenoegd zijnde met wat God doet, gemelijk zijnde, als men ziet dat anderen geliefd, geacht, gezocht worden. Die krijgen een Benjaminsportie, een dubbel deel, God heeft, zeggen ze, mij nooit zooveel gegeven, ik verkeer niet familair met u. Gij zijt altijd in 't morren, hoe God u leidt. Doch dat gij verzekerd waart, gij zoudt zoo ontevreden niet zijn, in alles wat u ontmoette zoudt gij getroost zijn. Zeiden zult gij in 't gemoed van Martha rust of tevredenheid vinden, 't moet al anders zijn ; zelden zult gij in een gemoed van Martha troost of verkwikking vinden. Dan hebt gij altemets kwade gesteldheid des harten, toornig zijn. Gordt uw zwaard aan, zei David, om Nabal te slaan ; had de vrouw het niet verhinderd, hij had gekomen met bloedstorting. Petrus slaat zijn hand aan 't zwaard. De Apostelen zeiden, willen wij bidden dat vuur van den hemel nederdale ? Dat rust in het gemoed van korzelen en zelden in een verzekerde.

4. Het vierde beletsel is, dat men de middelen, die God tot zekerheid van ons hart aanlegt, zoo naarstig niet gebruikt. Wat staat God de Heere altemets bewegelijk aan ons harte en klopt: doe Mij open, zoo iemand open doet, Ik zal tot hem inkomen? En men wil niét, Hoogl. V, Openb. VIII: 3. Men wil het minste ongeval niet hebben om den Heere in te laten; sta daar, Heere, ik wil geen ongemak uitstaan en 't ligt al te sterven. Men wil geen slappe handen noch trage knieën oprichten. Thomas kon zoo gemakkelijk uit het gezelschap blijven daar de Heere was. Men

beproeft de dingen niet, die God geordineerd heeft, men is zoo indifferent. Gij denkt niet aan de liefde van uwe ondertrouwe, toen gij voor den Heere liep door struiken en alles heen.

5. Een vijfde reden is, zij bidden niet dagelijks vurig en aanhoudende, om van God verzekering te krijgen. Gaat eens door uwe gebeden heen, is 't wel een artikel in uw gebed om vurig en verzekerd te zijn? Zou God niet wel mogen zeggen, 't is of 't u niet veel waard is, denkt gij dat Ik het u niet kan geven? Gij spant u niet lang genoeg in om dat te smeeken, doe mij smaken de vreugde van Uw heil, de zekerheid van mijne zaligheid, zegt tot mijne ziele, ik ben Uw heil, Ps. XXXV : 5. Kus mij met de kussen van Uw mond! Hoogl. I : 2. Loopt gij met de Bruid wel wijken en straten door om te zoeken Dien, die uwe ziele liefheeft? Hoogl. III : 3. Of stelt gij u slap aan 3

6. Ten laatste, dat u belet, is, ik ben zoo weinig vruchtbaar, zou ik mij met de verzekering verkwikken? Waar toon ik mijn geloof uit mijne werken? Jac. II : 18. Men moet zijn verzekering altemets uit zijn werken opmaken en mijn werken zijn niet vol, en een onvruchtbaar Christen is zelden getroost, Openb. 111 : 2. Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, zegt Christus, dat gij veel vrucht draagt, en gij zult Mijne discipelen zijn, Joh. XV : 8. Aan hare vruchten zult gij ze kennen, staat er Matth. VII : 29. Gij weet mijn verkeer onder u, zei Paulus, van den eersten dag af aan, dat het niet onvruchtbaar is. Heere, Gij weet het, van den eersten dag af aan, dat ik een plantje in Uw hof geworden ben, zegt een vruchtbare; maar zij zeggen, mijne Dudaïm geven geen reuk, aan mijne deur zijn geen oude en nieuwe vruchten, zoodat ik niet kan zeggen met de bruid,, o dat mijn Liefste tot Zijnen hof kwame, en ate van Zijne edele vruchten! Hoogl. IV : 16,

Ik zeg: 1. Het eerste belet is een zwaarmoedig humeur. 2. Het tweede dat het verzwaart, ze willen het niet weten. 3. Ze zijn bezet met ongemakkelijke hartstochten, gemelijk, ontevreden, nijdig. 4. Zij gebruiken die middelen zoo niet, die God verordineert. 5. Daar ligt zooveel op sterven, het is of 't een krankheid was die zij wel dragen konden, men begint te denken, ik kan wel genade hebben en in den hemel komen, al mis ik de verzekering. Het is de waarheid, maar gij moet evenwel uw best doen. Belieft het God dan niet, dan zijn ze vrij. 6. Het laatste was, ik ben onvruchtbaar, ik heb niet veel uit te noodigen, daar ik op zeggen kan, o dat mijn Liefste tot Zijnen hof kwam!

Nu nog vijf of zes beletsels in een andere predikatie. En dan denk ik, dat er misschien zullen zeggen, wat gewin zal het zijn,

of wij al die teekenen tot versterking gebruiken? Die winst zullen wij u ook dan doen zien, als 't God belieft.

De Heere zegene nu dit Zijn Woord aan ons en aan ulieden, tot Zijne eere, om Zijns Zoons wille, Amen.

HONDERD-VIJF-EN-VEERTIGSTE PREDIKATIE

OVER MATTH. XII: 20, 21,

Waarin verder aangewezen wordt waar het vandaan
komt, dat vromen niet meer tot vastigheid
van hun staat geraken.

WIJ lezen, Jes. LXI : 9, Allen die haar zien zullen, zullen ze kennen, dat ze een zaad zijn dat de Heere gezegend heeft. En zou dat zoo niet zijn? Ziet men een Moor, hij is voor een Moor bekend, een blinde is bekend, een kreupele is bekend ; ziet men een doode, het is bekend dat hij dood is. Maar zoo is 't ook met het gezegende zaad ; gij zult mogelijk zeggen, ja in den hemel en in de opstanding zullen ze bekend zijn. Niet alleen daar, maar ze zijn ook in de wereld bekend, in de aller-slechtste en booste tijden. Een lelie onder de doornen kan niet onbekend zijn. Al was Jakob in 't huis van Laban, hij kon er niet onbekend zijn. Al was Mozes in 't hof van Pharao, hij was er niet onbekend+ Jozef kon er ook niet onbekend blijven. In 't hof van Achab waren Elia en Eliza niet onbekend. Gij zult mogelijk zeggen, dat is zoo in 't Oude Testament geweest. Neen, 't is ook zoo in 't Nieuwe Testament. Philipp. IV : 22, waren zij ook bekend, die van 't huis des Keizers waren, Paulus doet er de groetenis van. En zoo is 't nog, ze zijn bekend in veel levendige en klare blijken.

De laatste maai gaven wij u voor de zes en dertigste maal acht blijken, waarin het gezegende zaad te kennen is. Die laatste acht waren blijkes omtrent hun kennisse van God en goddelijke dingen. Geleerde lieden, die bedreven zijn in de kennisse der waarheden, zijn altemets zoo bekommerd, of hun kennis wel de rechte kennis is, en ze hebben wel groote reden daartoe. De laatste acht kenteekenen waren deze navolgende: 1. Eerst, hun kennisse was bezig omtrent goddelijke dingen, omtrent de genade,

in haar begin, voortgang, verzekering en toepassing. Paulus zei eens, ik hebbe niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezum Christum ende Dien gekruisigd, 1 Cor. II: 2. Met geringe en mindere dingen houden zij zich niet op. 2. Zij zoeken te kennen de oorzaak van hun kennis, dat ze van den Heere geleerd zijn. Jac. I: 17. Alle goede gave, ende volmaakte gifte is van boven, van den Vader der lichten afkomende. Daarom zeide ook de Heere Jezus, Ik danke U Vader, Heere des hemels ende der aarde, dat Gij deze dingen den wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard, Matth. XI: 25. En zoo wordt de belofte aan hen vervuld, alle Uwe kinderen zullen van den Heere geleerd zijn, Jes. LIV : 13. Zij hebben de zalvinge van den Heilige ontvangen, die hun van alle dingen leert. 1 Joh. II: 20 en 27. 3. Ze hebben zulk een blijdschap wegens die kennis van Gods Woord. Zij verheugen zich met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, 1 Petri 1 :8. 4. Die kennis verwekt in hen een warmte van liefde. De zon geeft licht en warmte van zich, zoo is 't ook met deze kennis, en die liefde vergaat nimmermeer. 1 Cor. IX:8. Hoe lief heb ik Uwe Wet, zij is mijne betrachtinge den ganschen dag. Zij maakt mij door Uwe geboden wijzer dan mijne vijanden zijn, want'zij is in eeuwigheid bij mij, Ps. CXIX: 97 en 98. 5. Ze proeven zulk een zoetheid van die dingen, die zij kennen, en ze hebben zulk een smaak in die goddelijke dingen, 't is hun zoo zoet te eten van 't verborgen manna, zij zeggen er van met David, 't is mij zoeter dan honig ende honigzeem, Ps. XIX: 11. 6. Die kennis brengt hen tot een gestadige gezette gehoorzaamheid aan Gods Woord, Ps. CXIX : 10, Ik zoeke U met mijn geheele harte, en laat mij van Uwe geboden niet afdwalen. 7. Het is een kennis, die hen niet opgeblazen en twistgierig, maar nederig maakt. 1 Cor. XI: 16, Indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wij hebben zulk eene gewoonte niet, noch de gemeente Gods. 8. Het is een kennis, die hen zoo vast en verzekerd maakt, dat zij er op durven naar een eeuwigheid gaan.

Nu zullen wij er nog acht in deze honderd vijf en veertigste predikatie bijvoegen. Deze zijn de zeven en dertigste maal acht blijken. Deze zijn een vervolg, waaraan dat gezegende zaad te kennen is, omtrent hun rechte kennis en wijsheid, waardoor 't blijkt dat zij van God geleerd zijn.

1. Eerst, in hun kennis zorgen ze zoo, dat ze voor God, voor hun evenmensch en voor hun eigen hart zoo nederig zijn. Mijn hart, zeggen zij, is zoo klein voor U, Ps. CXXXI. En zien ze het in een ander, zij rekenen het zoo groot. Philipp. II: 3, Door

oetmoedigheid achte de een den ander uitnemender dan hemzelve. Rom. XII : 16, voegt u tot de nederigen, Spr. 111 : 7, en zijt niet wijs in uwe oogen, niet wijs bij uzelve.

2. Hun kennisse is zoo'n leerzame kennis, dat ze om te leeren zich wel zouden zetten aan de voeten van een kind. Ziet eens dien Apollos, die zoo machtig was in de Schriften, hij zette zich aan de voeten van Priscilla en Aquilla, die hem den weg Gods bescheidenlijk uitlegden, Hand. XVIII : 24, 25. Petrus laat zich van Paulus onderwijzen, en wat noemt hij hem niet met hoogachting in zijn brieven onzen geliefden broeder Paulus? 2 Petr. III: 15.

3. Hun kennisse houden ze niet alleen voor zich, maar ze trachten ook anderen te leeren. Ze doen gelijk Loïs en Eunice aan Timotheus, hen leerende en onderwijzende in die dingen, die noodig en nuttig zijn, te weten tot zaligheid. Ze zijn als een Apollos: machtig zijnde in de Schriften, brengen ze tot leering oude en nieuwe dingen voort.

4. Hun hart heeft zulk een trek naar menschen, die de practiseerende kennis oefenen. Josaphat, hoewel toen in verval, had toen wel vier honderd Profeten bij zich, echter zoekt hij er nog een, die hij wist dat een practiseerder was; 't was Micha, om door hem den mond des Heeren te vragen, 1 Chron. XVIII. Het is niet genoeg een zaak te weten, maar men moet die ook doen, gelijk de Zaligmaker zegt, indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij zoo ge dezelve doet, Joh. XIII: 17. De kennis zonder liefde is niets, en de liefde zonder kennis is ook niets, maar die hetgeen hij kent in den wandel vertoont, dat is een mensch naar mijn zin, zegt hij.

5. Die de ware kennis bezit, die kan zich met geen dwalingen vermengen. Hij heeft voor dezulken geen harte, al spraken ze als een engel. Hij rekent zulk eenen als een duivel. Een vreemd woord, een vreemde spreekwijze, al was het een lettertje uit te laten, of te veel te zetten, dezulken zijn bij hem geacht als een wolf in een schapenvacht, Gal. V : 12. Ach of ze ook afgesneden Wierden, die ons onrustig maken!

6. Het is zoo een kennisse, die niet vergaat, maar die blijft, die niet vermindert, maar die toeneemt. Geen tegenstrijdige leer of vervolging kan die wegnemen. Het is een kennis, die zoowel blijft als de liefde. Zij blijven zich houden aan de waarachtige spreekwijzen, die gewoon zijn gebruikt te worden.

7. Het is zoo met hun kennisse, dat ze zeggen, ach mijn Heere, ik neme niet slechts ééne, maar alle waarheid aan, al schijnt het gemeene gevoelen daartegen aan te loopen, en al gaat het boven en tegen de reden en het bevat. Ik neme die dingen, die boven

en tegen mijne reden zijn, aan, omdat God mij die ontdekt.

8. Hun kennis is altijd onderzoekende, en ze gaat altijd naar binnen, om te vragen wat part en deel heb ik aan die gekende waarheid? En zoo gaan zij onderzoeken, wat er voor hen in is. Al kennen ze al de zaken van het geestelijke werk, hoe 't gewrocht, vermeerderd en bewaard wordt, daar zijn ze niet mede vergenoegd, maar ze zoeken te weten, wat deel zij daar aan hebben.

Ziet daar hebben wij nu al zeven en dertig maal acht blijken gegeven, waaraan het gezegende zaad te kennen is. Gij zult zeggen, zooveel blijken, hoe komt het, dat het vrome volk nog zoo geslingerd wordt omtrent hun staat? Waar komt het vandaan, dat ze door dezelve niet geraken tot verzekerdheid van hun genade hier, en van de heerlijkheid hiernamaals. Daar hebben wij u al verscheidene redenen en oorzaken van getoond. In onze honderd een en veertigste predikatie hebben wij daar een begin van gemaakt, en u toen drie redenen genoemd. En in de honderd twee en veertigste hebben wij daar nog vier redenen bijgevoegd. En in de honderd drie en veertigste hebben wij daar nog zes redenen bijgevoegd. In onze honderd vier en veertigste predikatie hebben wij er nog zes redenen bijgevoegd. En in deze honderd vijf en veertigste zullen wij heden daar nog zes redenen bijvoegen, en daarmede zullen wij dat stuk besluiten.

In onze vorige predikatie hebben wij deze navolgende zes redenen gehad, waar het vandaan komt, dat het vrome volk zoo geslingerd blijft en zoo weinig tol vastigheid komt. 1. Eerst, een vrome heeft niet altijd een luchtigen geest en is dikwijls met zwaarmoedigheid bezet; dat krenkt de ziel en komt er een om hem te vertroosten, hij zou dan wel zeggen, gij zijt een moeilijke vertrooster, die acht ik niet, maar die, die mij bekommeren, die zijn mij aangenaam en met die kan ik omgaan. 2. Dat wordt vermeerderd, doordien zij het voor geen zwaarmoedigheid houden. Zij willen er niet van genezen noch geholpen worden. 3. Daarbij komt, ze zijn bezet met gemelijkheid, nijdigheid, korzelheid, ontevreden zijnde over Gods bedeeeling. Het zijn van die klagers over hunnen staat, welker oog boos is omdat Gods oog goed is. 4. Men is aan een gemakkelijk leven gewend; onderzoeken, dat is te moeilijk; de middelen die tot verzekering leiden, daar let men niet op; klopt de Heere aan de deure van 't harte, men is met de bruid met slaap bevangen. Zij kunnen met Thomas de onderlinge bijeenkomst zoo licht nalaten. 5. Men is niet ernstig en vurig genoeg om in aanhoudendheid dagelijks daarom te bidden om verzekerd te worden. Men bidt niet genoeg met David, doe mij

smaken de zekerheid mijner zaligheid door Uwe genade, of ook met hem, zegt tot mijne ziel : Ik ben uw heil, Ps. XXXV : 3, 6. Door gebrek aan vruchtbaarheid, daar men zijn geloof uit de werken moest toonen om daardoor tot verzekerdheid te geraken, daar aan onze deur van ons harte moesten wezen allerlei edele vruchten, oude en nieuwe.

Nu zullen wij in deze honderd vijf en veertigste predikatie de volgende zes redenen daar bijvoegen en daarmee dit stuk sluiten.

1. De eerste reden is, dat de vromen zich teveel bezig en ophouden met aardse dingen en die nog teveel liefde toedragen, daar men al die dingen moest verachten en vaarwel zeggen. Zoudt gij u met Baruch groote dingen zoeken ? en zoek ze niet, Jer. XLV : 4. Of met Martha u bezig houden met vele zaken, met veel dienens en bestellen van aardse dingen? Het mag wel opgemerkt worden, ze zijn het graf, daar de verzekering als in begraven wordt. Johannes zegt, en hebt de wereld niet lief, noch hetgene in de wereld is ; zoo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem, 1 Joh. II : 15 ; en 1 Cor. VII : 3 zegt Paulus, dat men deze wereld zou gebruiken als niet misbruikende, want de gedaante dezer wereld gaat voorbij. Daar moet met de dingen dezer wereld gehandeld worden als met het geld, dat aan de voeten der Apostelen gelegd wierd, de naaste trap om vertreden te worden.

2. Een tweede reden is, daar is een bijliggend kwaad, een verborgene zonde, die men aan de hand houdt ; verborgen, niet voor God, want daar is niets voor Hem verborgen, maar verborgen dikwijls voor zichzelf en altoos den meesten tijd voor hun naasten. Daar schuilt dikwijls een kwaad, daar men aan vast is, daar men zoo niet af wil. David noemt het, Ps. XIX : 13, reinig mij van mijn verborgene zonden. En dat maakt dat men zijn troost en rust der ziele kwijt raakt. Simson, aan zijne Delila zijne kracht ontdekkende, verloor dezelve.

3. Een derde reden is, daar is dikwijls iets, dat de ziele en anderen onbekend is; maar dat de Heere alleen bekend is die 't hun dan bekend maakt, door Zijne verborgene gemeenschap wat in te houden, maar nochtans Zijne geheele vertroosting niet weg neemt. Dat zulks zoo wezen kan, blijkt hieruit. Klim maar eens van 't mindere tot het meerdere op. Een zondaar, in zijn natuurstaat van God voorgekomen, kunnen zijn zonden wel verhinderen, dat God in hem belijft te werken? Immers neen, God weigert hem zijn bekeering daar niet om. Nu gaat het zooveel meer met Zijne kinderen zoo, dat God hun niet geheel Zijne gunst onttrekt, al is het

---

dat ze met Paulus moeten uitroepen: Ik weet dat in mij, dat is in mijn vleesch, geen goed en woont, Rom. VII:18.

4. Een vierde reden is, omdat ze dikwijls die zonden, die ze weten begaan te hebben, niet betreuren. David ging wel negen maanden met die zonde van Bathseba en Uria zonder te belijden en te betreuren. Maar ik heb dikwijls opgemerkt, dat David in dien tijd ook de blijdschap Gods en den troost heeft moeten missen.

Want van 2 Sam. XII tot 1 Kon. I leest men van veel ongevallen en beroerten, die hem zijn overgekomen, dan met Ammon en Thamar, dan met Absalom en Simeï. Doch in 't laatste van zijn leven ziet men, dat hij met het onveranderlijk verbond Gods werkzaam was, waardoor hij tot eenigen troost en blijdschap kwam.

5. Een vijfde reden is, het niet genoeg bestrijden van de zonden. Dezelve overwint zoo dikwijls en krijgt zooveel kracht op ons, zoodat wij door dezelve als overwonnen worden.

6. De zesde reden is, al zien wij die troetelende zonden in ons, we bidden niet genoeg: reinig ons van alle besmettinge des vleesches en des geestes om zoo te volbrengen onze heiligmakinge in de vreeze des Heeren. Ziet, daar hebben wij u vijf en twintig redenen en oorzaken voorgesteld, waar 't vandaan komt, dat het vrome volk niet tot vastzetting van hun genadestaat geraakt. Wij zullen nu dat stuk daarbij laten en zoo 't den Heere belieft, dat wij in leven en in gezondheid blijven, in 't vervolg een nieuw stuk aanvangen.

De Heere zegene het gesprokene aan ons en aan ulieden, tot Zijne eere, om Zijns Zoons wille, Amen.

EINDE.